

genTÜRK®

Türkiye
Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ

ISSN: 1302-3411 · 3 AYDA BİR YAYINLANIR · ARALIK 2018

"Devlet ile Millet El Ele
Daha Güçlü Geleceğe"

ASC TARIM HAYVANCILIK

ANIMAL SUSTENTATION CENTER

VİTAMİN, MİNERAL MADDELER•
PREMİKS•
YEM KATKI MADDELERİ•
PREBİYOTİK•
PROBİYOTİK•
MOS•

•İMMUNOGLOBULİN
•BUZAĞI BESLEME ÜRÜNLERİ
•VİTAMİN MİNERAL JELLER
•BUZAĞI MAMASI
•TOKSİN BAĞLAYICILAR
•İŞLETMEYE ÖZEL ÜRÜNLER

"Doğru Rasyon, Doğru Besleme"

www.asctarim.com.tr

Tel/Faks 0 3 3 2 342 1 272

Değerli Yetiştiricilerimiz,

Türkiye Cumhuriyeti olarak 97 yıllık parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişe şahit olduk. Yeni sistemin ilk Cumhurbaşkanı olarak seçilen Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ı, Sayın Bakanlarımızı ve tüm milletvekillerimizi tekrar tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ilk Tarım ve Orman Bakanı Sayın Dr. Bekir PAKDEMİRLİ yeni görevine başlamış ve Bakanlığımızın değişim ve dönüşüm sürecini de hızlandırmıştır. Bu süreçte Sayın Bakanımıza bir ziyaret gerçekleştirerek, yürütmekte olduğumuz faaliyetler ve birliklerimiz hakkında bilgi verilmiş, yeni dönemden beklentilerimizin de yer aldığı dosya arz edilerek yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında görüşülmüştür.

Merkez Birliği olarak İl Birliklerimizin üyelerimize sunduğu hizmetler ve girdi alacaklarının tahsil edilebilmesi amacıyla Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü ile Alacak Tahsil Sistemi (ATS) İşbirliği Protokolü imzalandı. Bu kapsamda Merkez Birliği tarafından tüm altyapı hazırlıkları tamamlanmış olup Ziraat Bankasının da hazırlıklarını tamamlamasının ardından Ağustos ayı içerisinde hizmete girmesi beklenmektedir. Bu protokol sayesinde İl Birliklerimiz hizmet ve ticari faaliyetlerini uzun vadeli planlayabilecek ve üyelerimiz peşin ödeme yapmadan hizmet ve girdilerini İl Birliklerimizden temin edebileceklerdir.

Merkez Birliği olarak 6 aylık çiğ süt tavsiye fiyatlarının gecikmeden belirlenebilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı ile Ulusal Süt Konseyi nezdinde yoğun bir çalışma yapılmıştır. Bu kapsamda 27 Temmuz 2018 tarihinde sektör paydaşları ile bir araya gelerek Bakanlığımız himayesinde bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Geçmiş dönemlerde de ifade ettiğimiz üzere çiğ süt referans fiyatlarının dönemsel olarak değil çiğ süt/yem paritesi 1.3 olacak şekilde gözetilerek kendiliğinden oluşması hususu talep edilmiştir. Toplantı neticesinde Ulusal Süt Konseyi çiğ süt tavsiye fiyatı 1,70 TL/LT olarak belirlenmiştir. Belirlenen fiyata bağlı kalınarak piyasa şartlarının oluşması ve yetiştiricinin alın terinin karşılığını bulması için mücadeleye devam edilecektir.

Diğer yandan süt üretimindeki en önemli girdi olan yem fiyatlarına yapılan zamardan kaynaklanan sorunlar, Bakanlığımızın ilgili tüm makamlarına iletilmiştir. Ayrıca küpeleme konusunda yetiştiricilerimizin yaşadıkları sorunların ivedilikle giderilmesi ve yaşanabilecek mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla tüm makamlar ile gerekli görüşmeler gerçekleştirilmiş olup, Birliklerimizin önceden olduğu gibi daha aktif rol alacak şekilde sorumluluğa talip olduğu yinelenmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 2016 yılı sonunda başlatılan Ulusal Genomik Seleksiyon Projesi, 2. etap çalışmaları hızla devam etmektedir. Siyah Alaca Holstein ırkı sığırlar ile başlayan proje, ihtiyaç duyulan süt ve döl verim bilgilerinin temin edilmesi amacıyla bilgisayarlı sağım sistemine ve sürü yönetim sistemine sahip işletmeler ve bu işletmelerdeki inekler temelinde yürütülmektedir. Kısa süre sonunda çıktılarının ülkemiz hayvancılığının hizmetine sunulacağına ve tüm paydaşların fayda sağlayacağına inandığımız Genomik Seleksiyon Projesinin ulusal ve uluslararası düzeyde de ülke sığırcılığımızın kaydettiği ilerlemenin nişanesi olacağına inancımız tamdır.

Sevgili Yetiştiricilerimiz,

Merkez Birliği adına ülke hayvancılığının Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ve Sayın Bakanımızla birlikte pozitif bir ivme yakalayacağına inanıyor, Sayın Bakanımız Dr. Bekir PAKDEMİRLİ'ye ve ekibine yeni görevlerinde başarılar diliyoruz. Yaklaşmakta olan Mübarek Kurban Bayramınızı canı gönülden kutlar, sağlıklı ve bereketli günler dileriz.

Kamil ÖZCAN
Genel Başkan

**DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ**
3 ayda bir yayınlanır.

SAHİBİ

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri
Merkez Birliği

Basın, Yayın, Dağıtım ve Ticaret
İktisadi İşletmesi Adına

Kamil ÖZCAN

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Dr. Onur ŞAHİN

EDİTÖR

Ayşenur APAYDIN

DANIŞMAN

Zir. Yük. Müh. Gülhan ERDOĞDU TATAR

YAZIŞMA ADRESİ

Eskişehir Yolu Üzeri Mustafa Kemal Mah.

2120. Cad. No: 5 Gözüm İş Merkezi

Daire: 1-2 06520 Çankaya / ANKARA

Tel: 0312 219 45 64 (pbx)

Fax: 0312 219 45 59

dsymb@dsymb.org.tr

www.dsymb.org.tr

BASKI-TASARIM

Çağhan Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.

Tel: 0312 397 71 83

(Bu dergideki yazılardan yazarları sorumludur.

İzin alınmadan alıntı yapılamaz, kopya edilemez.)

**DAMIZLIK SIĞIR
YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ**

**ARALIK 2018
SAYISI**

İçerdekiler

- 4** 11. SÖS YILLIK PROJE DEĞERLENDİRME VE 9. MUHASEBE EĞİTİM TOPLANTILARI ANTALYA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

- 8** İL BİRLİK BAŞKANLARI TOPLANTISI SAYIN BAKANIMIZIN KATILIMIYLA GERÇEKLEŞTİ

- 10** TDSYMB YÖNETİMİNDEN TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI GENEL MÜDÜRLERİNE HAYIRLI OLSUN ZİYARETİ

- 11** SÜT VE YEM FİYATLARINDAKİ GELİŞMELERİ GÖRÜŞMEK ÜZERE HAYGEM GENEL MÜDÜRÜ ZEKERİYYA ERDURMUŞ MAKAMINDA ZİYARET EDİLDİ

- 12** GENEL BAŞKAN KAMIL ÖZCAN TARIM GIDA VE BESLENME POLİTİKALARI ZİRVESİ'NE KATILDI

- 13** ERZURUM DAMIZLIK DÜVE ÜRETİM MERKEZİ AÇILDI

- 14** TEKİRDAĞ DSYB ÜYELERİ EUROTIER 2018'E KATILDI

- 15** BATMAN DSYB BATMAN TARIM VE HAYVANCILIK FUARINA KATILDI

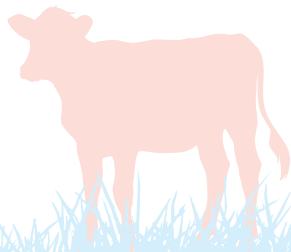

- 16** GENOMİK SELEKSİYON PROJESİ ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

- 18** SAKARYA DSYB BUZAĞI GÜZELLİK YARIŞMASI

- 24** BİRLİKLERİMİZİ TANIYALIM KARS DSYB

26 NEVŞEHİR DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALİ DÖNMEZ 'DEN BİRLİĞİN ÇALIŞMALARI VE PROJELERİ HAKKINDA BİLGİ ALDIK

28 NEVŞEHİR DSYB ÜYESİ RECEP SÖZDUYAN İLE İŞLETMESİNİ VE ÜLKE HAYVANCILIĞINI KONUŞTUK.

31 İNEKLERDE DOĞUM SONRASINDA GÖRÜLEBİLECEK HASTALIKLAR

34 MAVİ DİL (BLUE TONGUE)

36 İNEKLERDE KURU DÖNEM VE MASTİTİS İLİŞKİSİ

36 İNEKLERDE KURU DÖNEM VE MASTİTİS İLİŞKİSİ

40 SÜT SIĞIRI YETİŞTİRİCİLİĞİ

11. SÖS YILLIK PROJE DEĞERLENDİRME VE 9. MUHASEBE EĞİTİM TOPLANTILARI ANTALYA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Tarım ve Orman Bakanlığı ile Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği tarafından ortaklaşa yürütülmekte olan Soy Kütüğü, Ön Soy Kütüğü ve Döl Kontrolü Projeleri kapsamında düzenlenen 11. SÖS Yıllık Değerlendirme ve Eğitim Toplantısı ile 9. Muhasebe Eğitim Toplantısı 27-29 Kasım 2018 tarihinde Antalya'da gerçekleştirildi.

Toplantıya, Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü (HAYGEM) Islah ve Geliştirme Daire Başkanı Adem BÖLÜKBAŞI, Antalya İl Tarım ve Orman Müdürü Mustafa ÖZEN, Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Merkez Birliği Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu Üyeleri, İl Tarım ve Orman Müdürlüklerine mensup il proje sorumluları, Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinin Başkanları, Birlik Sorumlu Müdürleri ve personelleri katılım sağladı.

Açılış konuşmasında Genel Başkan Kamil ÖZCAN birliklerin önemine dikkat çekerek; "Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri Bakanlığımızın desteği ve Merkez Birliğimizin ortaya koymuş olduğu gayretlerle 150 bin asıl üye, 1500 çalışan ve 950 saha hizmet aracı ile kısıtlı ekonomik imkânlarına rağmen yürütmekte olduğu ırk ıslahı

faaliyetlerinde Türkiye hayvancılık sektörünün örnek ve önemli bir kurumu haline geldi." dedi. Genel Başkan, Bakanlığımız ve Merkez Birliğimizin birlikte yürütmekte olduğu projelerden söz ederek; "Döl Kontrolü Projesi sayesinde üretilen kaliteli boğa spermaları GENTÜRK markası altında Türkiye sığırılık sektörünün kullanımına sunulmaya devam ediyor. Bununla da kalmayıp, geçen hafta içerisinde Azerbaycan'a hatırı sayılır miktarda GENTÜRK spermamızdan ihraç ettik." dedi. ÖZCAN, değerlendirme ve eğitim toplantıları çerçevesinde işlenecek konulardan bahsederek uygulamalar konusunda yaşanan sorunların çözülmesini temenni etti.

Tarım ve Orman Bakanlığı HAYGEM İslah ve Geliştirme Daire Başkanı Adem BÖLÜKBAŞI ise ıslahın ülke hayvancılığı için son derece önemli olduğunu vurgulayarak, Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinin Bakanlıkla ortak çalışmakta olan örnek kuruluşlar olduğunu belirtti.

HABERLER - DUYURULAR

Toplam üç gün süren toplantı süresince; İslah ve Geliştirme Daire Başkanlığından Ziraat Yüksek Mühendisi Kemalettin ÖZCAN, Veteriner Hekim Kiraz ÖZKAN, Veteriner Hekim Emine ÖKSÜZ DURMAZ, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Hayvan Sağlığı ve Karantina Daire Başkanlığından Veteriner Hekim Ahmet ERCAN, Veteriner Hekim Halit TANRIVERDİ, Altyapı Çevre ve İzleme Daire Başkanlığından Veteriner Hekim Şifai Şerif TARAYICI, Büyükbaş ve Küçükbaş Daire Başkanlığından Veteriner Hekim Öner ÖZBEY, Yeminli Mali Müşavir Aziz Bora ELÇİN, Ziraat Bankası Yöneticilerinden Işıl SAĞLIK, Ümit ÇELİKTEN, TDSYMB İdari ve Mali İşler Şube Müdürü M. Cüneyt BAYOĞLU, Teknik İşler Şube Müdürü İbrahim KARAKOYUNLU ve Yazılım Uzmanı Sencer GÜLTUNA sunumları ile katılımcılara bilgi verdiler. Muhasebe ve teknik alanlarda yapılan bilgilendirme sunumlarının ardından tüm katılımcılar ile genel bir değerlendirme oturumu yapılarak toplantı programı sona erdi. Tüm iştirakçilere katılımlarından ve katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

AGROEXPO

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜĞÜ

fuarizmir

14. ULUSLARARASI TARIM VE HAYVANCILIK FUARI

07 - 10 ŞUBAT 2019

İZMİR - GAZİEMİR

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK HAYVANCILIK FUARI

Bitkisel Üretim

Hayvancılık

Tarım Makinaları

Traktörler

Arıcılık

Canlı Hayvan

Tohumculuk

Sulama Sistemleri

Gübre

Fide ve Fidancılık

Yem, Yem Katkı

Yedek Parça

Süt, Et ve Teknolojileri

AGROEXPO TARIM VE HAYVANCILIK FUARI	KATILIMCI	ZİYARETÇİ	FUAR ALANI	ÜLKELER
2019	950	350.000	337.000m ²	70

orion
FUARCILIK A.Ş.

444 0 476

www.agroexpo.com.tr

/agroexpoizmir

info@orionfair.com

"Bu fuar, 5174 sayılı Kanun gereğince TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) denetiminde düzenlenmektedir."

İL BİRLİK BAŞKANLARI TOPLANTISI SAYIN BAKANIMIZIN KATILIMIYLA GERÇEKLEŞTİ

Merkez Birliği tarafından düzenlenen İl Birlik Başkanları Toplantısı 24 Ekim 2018 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Atatürk Konferans Salonunda gerçekleştirildi.

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerimizin teknik ve idari konularının yanı sıra hayvancılık sektöründe yaşanan güncel sorunların değerlendirilmesi amacıyla Merkez Birliği tarafından organize edilen İl Birlik Başkanları Toplantısı, Tarım ve Orman Bakanı Sayın Dr. Bekir PAKDEMİRLİ, Hayvancılık Genel Müdürü Zekeriyya ERDURMUŞ, Genel Müdür Yardımcıları Cengiz CEYLAN ve Erol BULUT, İslah ve Geliştirme Daire Başkanı Adem BÖLÜKBAŞI, Bakanlık Bürokratları, Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Genel Başkan Yardımcısı Yunus BAYDAR, Muhasip Üye Mehmet ALDEMİR, Yönetim Kurulu Üyeleri Hacı SELVİ, Serhat VAYISOĞLU, Hasan Hüseyin ÖZDEMİR, Tuncay AYTIN, Denetleme Kurulu Üyeleri Hasan Ahmet KIRLIOĞLU, Mehmet Sedat GÜNGÖR, Cemal KARAKOÇ, Ziraat Bankası Ödeme ve Tahsilatlar Bölüm Müdürü Mehmet Fatih AYDIN, İl Birlik Başkanları ve Sorumlu Müdürlerinin katılımıyla gerçekleştirildi.

"Süt Fiyatı Üreticiyi Ezdirmeyen Bir Sözleşme ile Otomatiğe Bağlanmalı"

Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN açılış konuşmasında "Sizlere ülkenin sıcak gündemi ve üreticilerin acil taleplerinden bahsetmek istiyorum. Sayın Bakanım, üreticimiz sizlerden üretmekten zarar görmeyeceklerine ilişkin devlet taahhüdünü duymak istiyor. Siz üretin biz Bakanlık olarak gereğini yaparız demenizi bekliyorum. Özellikle girdi maliyetlerinde başı çeken yükselen yem fiyatları sorununun kalıcı olarak çözümünü bekliyorum. Artan girdi maliyetlerinin karşısında üreticinin ezilmemesi, üretimden kopmaması için gelişmiş ül-

kelerde de olduğu gibi süt fiyatının belli bir kurala bağlanmasını bekliyoruz. Süt fiyatını üreticiyi temel alarak sektörün bütün paydaşlarını da koruyan bir sözleşme ile otomatik olarak belirlenmesini bekliyoruz. Üreticimiz 1 Litre sütünü satarak 1.5 kg yem alabilmelidir.

"Üreticimizin Beklentilerine Uygun Desteklemeler Bekliyoruz"

Üreticimiz ve bizler 2019 yılı hayvancılık desteklemelerini belirlerken bizlerde görüşleri alınarak, eskiden olduğu gibi yıl ortasında değil bu yılın Kasım-Aralık aylarında açıklanmasını bekliyoruz. Böylelikle üreticimiz bir nebze de olsa önünü görebilir, bir sonraki yılın planlamasını yapabilir. Ayrıca kamuoyunda ortaya çıkan desteklemeler gelecek yıl kalkacakmış gibi dedikodularında önüne geçilebileceğini düşünmekteyiz." dedi.

Konuşmasında birliklerin kurulduğu 1995 yılından bu yana gelinen noktaya dikkat çeken Genel Başkan ÖZCAN, "Günümüz Türkiye'sinde daha fonksiyonel, görev tanımları netleşmiş tarımsal örgütlere ihtiyaç vardır. Bu yapılanma ile ülkemizin yaşadığı şu sıkıntılı süreçte Bakanlığımızın da destekleriyle bizler üretim seferberliği adına üzerimize düşeni yapmaya hazırız." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Sayın Dr. Bekir PAKDEMİRLİ yaptığı açılış konuşmasında hayvancılık için birliklerin olmazsa olmaz olduğunu belirtti. Tarım ve hayvancılık sektöründeki yaşanan gelişmelerin yanı sıra İslah Amaçlı Çiğ Süt Analiz Desteğinin uygun analiz şartlarını sağlayan inek başına 150 TL olacağını müjdesini verdi. İlerleyen dönemlerde havza bazlı sorumluluk alanlarının ve koordinatörlüklerin kurulacağını bildiren Bakan PAKDEMİRLİ, özellikle il bazında yaşanan problemlerin bu koordinatörlükler aracılığıyla

çözümü kavuşturulması için etkin bir çalışma başlatacaklarını belirtti. Ülkemizdeki büyük market zincirlerinin o bölgeye has üretilen ürünlerin satışının %1'in üzerinde yer bulmasına ilişkin temaslarda bulunduğunu da ifade etti. Ayrıca Bakanlık ve Damızlık Sığır Yetiştirici Birliklerinin ülke hayvancılığının ıslah ve yetiştiricilikte vazgeçilmez sacayağı olduğunun da altını çizdi. Bugüne kadar hayvancılık anlamında et ve süt üretiminin hep beraber değerlendirildiğini bu yüzden süt üretiminde miktar olarak Dünya standartlarının üzerinde üretim gerçekleştirirken halkımızın talebi doğrultusunda artan kırmızı et ihtiyacının yeterli olmadığını belirtti. Bu sebeple yeni dönemde besi ve

damızlık sığır yetiştiriciliği ayrı başlıklar altında değerlendirileceğini, bu sayede ülkemizin ihtiyacı olan kırmızı et üretimi Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinin de katkısıyla kısa sürede istenen seviyelere ulaştırılacağını dile getirdi.

Verimli geçen programın ardından İl Birlik Başkanları bir araya gelerek illerindeki üreticilerin sorunları üzerine istişare toplantısı gerçekleştirildi. İl Birlik Başkanları Toplantımıza katılan başta Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir PAKDEMİRLİ nezdinde Bakanlık yetkilileri, İl Birlik Başkanları, Sorumlu Müdürleri ve tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

TDSYMB YÖNETİMİNDEN TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI GENEL MÜDÜRLERİNE HAYIRLI OLSUN ZİYARETİ

Genel Başkanımız Kamil ÖZCAN, Başkan Yardımcısı Yunus BAYDAR, Muhasip Üye Mehmet ALDEMİR, Sekreter Üye Ercüment Serkan ÇELİKKAYA, Yönetim Kurulu Üyeleri Hacı SELVİ ve Serhat VAYISOĞLU, Denetleme Kurulu Üyesi Mehmet Sedat GÜNGÖR ve Genel Sekreter Dr. Onur ŞAHİN Tarım ve Orman Bakanlığı Bürokratlarına hayırlı olsun ziyaretlerinde bulundular.

Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürü Zekeriyya ERDURMUŞ, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürü Özkan KAYACAN, Tarım Reformu Genel Müdürü Hasan ÖZLÜ, Bitkisel Üretim Genel Müdürü Fuat Fikri AKTAŞ, Bitkisel Üretim Genel Müdür Yardımcısı Ahmet DALLI ve Bitki Besleme ve Teknoloji Geliştirme Daire Başkanı Ali Metin KAYCIOĞLU makamlarında ziyaret edilerek tarım ve hayvancılık ile ilgili güncel konular hakkında değerlendirmelerde bulunuldu. Genel Müdürlerimize yeni görevlerinde başarılar dileriz.

SÜT VE YEM FİYATLARINDAKİ GELİŞMELERİ GÖRÜŞMEK ÜZERE HAYGEM GENEL MÜDÜRÜ ZEKERİYYA ERDURMUŞ MAKAMINDA ZİYARET EDİLDİ

Son dönemde süt fiyatları ve fabrika yemi fiyatlarındaki gelişmeler nedeniyle Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Muhasip Üye Mehmet ALDEMİR ve Genel Sekreter Dr. Onur ŞAHİN Hayvancılık Genel Müdürü Zekerriyya ERDURMUŞ'u makamında ziyaret etti.

Ziyaret çerçevesinde sütün maliyetindeki artışa karşılık Ulusal Süt Konseyi Sektör Toplantısında belirlenen çiğ süt fiyatının uygulanmasına bağlı olarak oluşan yetiştirici mağduriyetleri dile getirildi. Süt sektörü ile ilgili hazırlanmış olan rapor Genel Müdüre sunuldu. Genel Müdür konuyla ilgili Bakan ile bir çalışma yapılacağını, konunun yakından takip edildiğini ifade etti.

MEVZUAT

YÖNETMELİK

- 3 Kasım 2018 Tarihli ve 30584 Sayılı Resmi Gazete Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili Ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- 17 Ekim 2018 Tarihli ve 30568 Sayılı Resmi Gazete Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2018/21)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018/43)
- 13 Kasım 2018 Tarihli ve 30594 Sayılı Resmi Gazete Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2018/42)

GENEL BAŞKAN KAMİL ÖZCAN TARIM GIDA VE BESLENME POLİTİKALARI ZİRVESİ'NE KATILDI

Tarım Gıda ve Beslenme Politikaları Zirvesi 6-7 Kasım tarihinde Ankara'da düzenlendi. Gıda Takviyesi ve Beslenme Derneği (GTBD) ve Gıda İçecek ve Tarım Politikaları Araştırmaları Derneği (GIFT) işbirliğiyle bu yıl ikincisi düzenlenen zirveye Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Mustafa AKSU, Kooperatif ve Sivil Toplum Örgütlerinin temsilcileri katıldı. Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğini Genel Başkanı Kamil ÖZCAN ve Genel Sekreter Dr. Onur ŞAHİN temsil etti.

Tarım, Gıda ve Beslenme Politikaları Konferansı'nın ilk gününde iklim değişikliğinin tarım sektörünü nasıl etkileyeceği masaya yatırıldı. İklim değişikliğinin dünyada ve ülkemizde su kaynakları ve tarım üzerine etkisi, alternatif enerji kaynakları, tarımda ileri teknoloji kullanımı, gıda atıkları ve israfın önlenmesi ve çiftçi refahının artırılması konuları konuşuldu. Zirvenin açılışında konuşan Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Mustafa

Aksu, iklim değişikliği ve kuraklığın etkilerini bertaraf etmek için, tarımda yapay zeka ve Tarım 4.0 gibi teknolojilerin kullanılması çalışmalarını devam ettirdiklerini kaydeden Aksu, çiftçilerin bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlık çalışanlarının sahada olduklarını ifade etti.

Gıda İçecek ve Tarım Politikaları Araştırmaları Merkezi (GIFT) Yönetim Kurulu Başkanı Samet SERTTAŞ ise konuşmasında; düzenledikleri zirve ile bütün paydaşları bir araya getirerek tarım, gıda ve beslenme politikalarının oluşum süreçlerine katkıda bulunabilmeyi hedeflediklerini söyledi.

Zirvenin ilk paneli, Tarım Ürünleri Tedarik Zincirinde İklim Değişikliğinin Etkileri ve Geleceği Planlamak başlığıyla gerçekleştirildi. Moderatörlüğünü Bereket TV'den Umut ÖZDİL'in yaptığı panele, Adana Çiftçiler Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mutlu DOĞRU, Türkiye Makarna Sanayicileri

Derneği Başkanı Abdülkadir KÜLAHÇIOĞLU, Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Başkanı Ülkü KARAKUŞ ve Genel Başkanımız Kamil ÖZCAN konuşmacı olarak katıldı.

Genel Başkan Kamil ÖZCAN konuşmasında "Memleketim Burdur, Göller Bölgesi olarak bilinir. Ancak iklim değişikliğine bağlı olarak şu anda göl kalmadı." serzenişinde bulundu. Özcan, üreticilerin köylerini terk ettiğini ve kalanların da zor şartlarda üretimi sürdürdüklerini söyledi.

İki gün süren Tarım Gıda ve Beslenme Politikaları Zirvesi'nde, iklim değişikliğinin su kaynakları ve verimlilik üzerindeki olumsuz etkilerini azaltacak tarımsal politikaları geliştirme, tarım ürünleri tedarik zincirinde iklim değişikliğinin menfi yansımalarını önleyerek geleceği planlama ve Türkiye'de iklim değişikliğinin yıkıcı etkilerini azaltacak tarım politikaları konularının ele alındığı paneller düzenlendi.

ERZURUM DAMIZLIK DÜVE ÜRETİM MERKEZİ AÇILDI

Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi Projesi kapsamında Erzurum'un Narman İlçesi Koçkaya Mahallesinde 40 dönüm arazi üzerine kurulan Damızlık Düve Merkez'i'nin açılışı gerçekleştirildi.

Damızlık Düve Merkez'i'nin açılış programına Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil ÖZCAN, Genel Başkan Yardımcısı Yunus BAYDAR, Muhasip Üye Mehmet ALDEMİR, Yönetim Kurulu Üyeleri Hasan Hüseyin ÖZDEMİR, Hacı SELVİ, Serhat VAYISOĞLU, Denetleme Kurulu Üyeleri Mehmet Sedat GÜNGÖR, Cemal KARAKOÇ ve Genel Sekreter Dr. Onur ŞAHİN'in yanı sıra Tarım Reformu Genel Müdür Yardımcısı Faruk FIRATOĞLU, İl Tarım ve Orman Müdürü Osman AKAR, Narman İlçe Tarım ve Orman Müdürü Erhan ÇİFTGÜL, Erzurum Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Hayrullah İNCE ve çok sayıda vatandaş katılım sağladı. Açılış töreninin ardından tesis gezilerek çeşitli incelemeler yapıldı.

Erzurum İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Damızlık Düve Üretim Merkezi'nin, Birlik üyeleri başta olmak üzere Erzurum ve ülkemiz hayvancılığına hayırlı olmasını dileriz.

TEKİRDAĞ DSYB ÜYELERİ EUROTIER 2018'E KATILDI

Tekirdağ İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından 12-16 Kasım tarihleri arasında Almanya'nın Hannover şehrinde düzenlenen dünyanın en kapsamlı tarım ve hayvancılık fuarı olan EuroTier Tarım Fuarına ve yine aynı şehirde bulunan Hemme Milch çiftlik ve süt ürünleri üretim tesisine gezi düzenlendi. Tekirdağ DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Ergin DURGUN'a Birlik Müdürü Murat KESER ve üyeler eşlik etti. Ayrıca Karaevli fuarında düzenlenen damızlık inek yarışması birincisi ödül olarak bu geziye katıldı.

Tekirdağ DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Ergin DURGUN yaptığı açıklamada; "Üyelerimiz ile birlikte katıldığımız fuar, çiftlik ve süt ürünleri tesisi ziyaretimiz faydalı geçmiştir. Üyelerimiz memnun kalmışlardır. Bilgi birikimi ve tecrübelerimizi arttırdık. Avrupalı meslektaşlarımızla görüşme fırsatı bulduk." dedi ve bu tür faydalı gezilerin devam edeceğini söyledi.

BATMAN DSYB BATMAN TARIM VE HAYVANCILIK FUARINA KATILDI

2. Batman Tarım ve Hayvancılık Fuarı ile İnşaat Mobilya ve Dekorasyon Fuarı 18-21 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Batman Valiliği, Batman Belediyesi, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Ziraat Odası, Batman Ticaret Borsası ve STK'ların işbirliği ile düzenlenen fuarın açılış törenine Batman Valisi Ahmet DENİZ, Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Fuat Fikret AKTAŞ, Batman Belediye Başkan Vekili Ertuğ Şevket AKSOY, Batman İl Tarım ve Orman Müdürü Nurettin KIYAS ve Batman Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nimetullah DURMAZ'ın yanı sıra kurum müdürleri, sivil toplum örgütü ve oda temsilcileri, yatırımcılar ile üreticiler katıldı.

Toplam 20 bin metrekare alanda düzenlenen fuarda konuşan Tarım ve Orman Müdürlüğü Bitkisel Üretim Genel Müdürü Fuat Fikret AKTAŞ, fuarların bir sektörün üretiminden tüketimine kadar her aşamada gelişmesine ve güçlenmesine katkı sağlayan önemli organizasyonlar olduğunu söyledi. Tarımın tarih boyunca insanoğlunun varlığını sürdürmesine ve pek çok medeniyeti ortaya çıkar-

masına olanak sağlayan önemli bir alan olduğunu belirten AKTAŞ, tarımın tarihinin insanlığın tarihi kadar eski olduğunu kaydetti.

Batman'da ikincisi düzenlenen fuarlara katılımın yoğun olduğunu belirten Batman Valisi Ahmet DENİZ, katılımcı firmalardan 50 tanesinin diğer illerden gelen firmalar olduğunu belirterek, ülkemizin yaşadığı ekonomik sıkıntılara rağmen fuara katılımın

yüksek olmasının önemli olduğunu ifade etti.

Aynı zamanda Teknikerler Birliğinin hukuk işlerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Veteriner Sağlık Komisyonu Başkanı olan Batman Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nimetullah DURMAZ; il içinden ve il dışından fuara katılan Veteriner Sağlık Teknikerleri ve Ziraat Teknikerlerinin sorunlarını dinledi, çözüm önerilerinde bulundu.

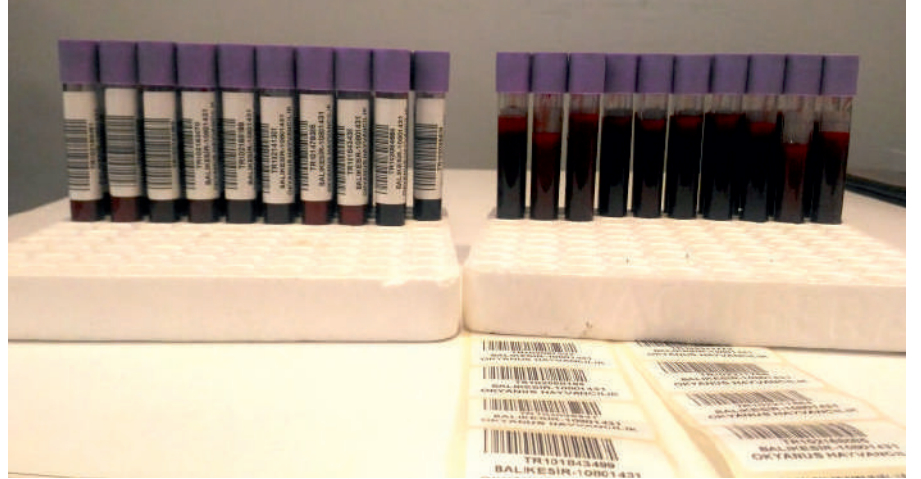
BALIKESİR'DE GENOMİK SELEKSİYON PROJESİ ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

Tarım ve Orman Bakanlığı ile Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ortaklığında yürütülmekte olan ırk ıslahı çalışmaları kapsamında uygulanmaya başlanan Genomik Seleksiyon Projesi ile ilgili 2. etap kan alma çalışmaları devam ediyor.

Proje kapsamında Merkez Birliği koordinasyonu ile Balıkesir'de belirlenen Balıkesir DSYB üyesi 6 işletmede 335 baş inekten alınan kan örnekleri Ankara'daki Uluslararası Hayvancılık Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğüne gönderildi.

Proje kapsamında alınan kan örneklerinde yapılacak analizler ile süt ineklerine ait gen haritaları hazırlanacak, damızlık özellikler bakımından etkili gen tespitleri yapılacaktır. Proje çalışmaları sonrasında yetiştiriciler yeni doğan buzağılarda yaptırılacak kan analizleri ile gelecekteki damızlık değerleri hakkında bilgi sahibi olabilecektir.

Proje kapsamındaki çalışmalara destek veren üyemiz işletmelere ve kan alımını yapan işletme personellerine teşekkür ederiz.

TR174850M / GÖNÜLLÜ

TR22317579 / HACIUMUR

TR59179524 / BİÇER

TR16136228 / ALDO

TR4204347 / SALİM

TR19754540 / GÜNEŞ

TR3910381 / KÖKTÜRK

TR09333940 / YENİCELİ

TR15555010 / FIRTINA

TR16125834 / OYLAT

TR59164580 / SERTKAYA

TR22317071 / SERT

TR103170E / GÖKHAN

TR161715A / PAŞA

TR16221200 / SADIATA

TR1630560 / KORU

TR15642111 / KOZLUCALI

TR0998823 / SEYMEN

TR10389112 / ERTAN

TR16127770 / GARİP

SAKARYA DSYB BUZAĞI GÜZELLİK YARIŞMASI

Sakarya 1. Tarım Hayvancılık Makinaları Teknolojileri ve Yem Fuarı 25-28 Ekim'de 14 bin metrekarelik Hendek Çok Amaçlı Fuar Alanında düzenlendi. İlki düzenlenen ve oldukça ilgi gören organizasyon bölgede üretim yapan çiftçilerimizi 4 gün boyunca bir araya getirerek yaklaşık 64.000 kişiyi çeşitli firmalar ile buluşturdu.

Açılışına Sakarya Hendek İl Tarım ve Orman Müdürü Mehmet ERDEMİR, Sakarya Ticaret Borsası Başkanı Adem SARI, Tarım Reformu Genel Müdür Yardımcısı Dr. Metin TÜRKER'in katıldığı Sakarya Tarım Hayvancılık Makinaları Teknolojileri ve Yem Fuarında 160 markanın ürünleri sergilenecek yenilikler üreticilerle paylaşıldı.

Fuar kapsamında Sakarya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından Buzağı Güzellik Yarışması ve Sakarya Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği tarafından Koyun-Keçi-Kuzu Güzellik yarışması düzenlendi.

Fuarın üçüncü gününde gerçekleştirilen Buzağı Güzellik yarışmasında, buzağılar Holsetin ve Simental ırklarında dişi ve erkek buzağı olmak üzere dört kategoride yarıştı.

HOLSTEIN İRKINDA DERECEYE GİRENLER

	Dişi		ERKEK	
	Soy Kütüğü No	Sahibi	Soy Kütüğü No	Sahibi
Birinci	TR541215402	Hüseyin TUNÇER	TR541174335	Ertan GÜNDÜZ
İkinci	TR541212069	Saim TURHAN	TR541215231	Fatih YAVUZ
Üçüncü	TR541192586	Haluk ATABEK	TR541192579	Haluk ATABEK

SİMENTAL İRKINDA DERECEYE GİRENLER

	Dişi		ERKEK	
	Soy Kütüğü No	Sahibi	Soy Kütüğü No	Sahibi
Birinci	TR541229681	Burhanettin ÖZDEMİR	TR541260776	Hamza KUT
İkinci	TR541229179	Veli YANAR	TR541229180	Veli YANAR
Üçüncü	TR541229753	Ömer Faruk GEZER	TR541229129	Ömer Faruk GEZER

TÜRK YETİŞTİRİCİSİNİN GURURU, EMBRYO TRANSFERİ BOĞALARIMIZ

IŞIK-ET TR01785539

ÇELİK-ET TR01785515

KAHYA-ET TR01835201

MERCAN-ET TR01835200

TOROS-ET TR01798124

ÜSTÜN-ET TR01785511

SÜT SIĞIRLARINDA TİP SINIFLANDIRILMASI VE VÜCUT KONDİSYONU DEĞERLENDİRME KİTABINI VE BOĞA-İNEK MAKETİNİ BİRLİĞİMİZDEN TEMİN EDEBİLİRSİNİZ.

SÜT, SÜT ÜRÜNLERİ VE CANLI HAYVAN FİYATLARI (Ağustos-Eylül-Ekim Dönemi)

	Ortalama	En düşük	En yüksek
Çiğ Süt Fiyatı, TL/kg	1,39	1,22	1,57
Süt Yemi Fiyatı (%18 HAM PROTEİN, 2600 ME, Kcal/kg), TL/kg	1,41	1,32	1,51
Damızlık Belgeli Holstein (Siyah-Alaca) Düve, TL/baş	8 528	7 800	9 256
Damızlık Belgeli Simental Düve, TL/baş	10 984	9 918	12 049
Damızlık Belgeli Esmer (Montofon) Düve, TL/baş	9 740	8 954	10 526
Süt, TL/kg*	4,09	3,79	4,39
Yoğurt, TL/kg*	5,88	5,54	6,22
Beyaz Peynir, TL/kg*	26,22	24,68	27,77
Kaşar Peyniri, TL/kg*	33,72	31,33	36,12
Tulum Peyniri, TL/kg*	37,96	36,47	39,45
Krem Peynir, TL/kg*	27,91	26,63	29,8
Kahvaltılık Tereyağı, TL/kg*	54,91	51,54	58,28
Çiğ Süt Fiyatı/Yem Fiyatı Oranı	0,99	0,92	1,04
UHT Süt Fiyatı/Çiğ Süt Fiyatı Oranı	2,94	3,11	2,80

*Süt ürünlerinin tüketici fiyatları www.tuik.gov.tr adresinden alınmıştır.

Kaynak: 81 DSYB

ADI SOYADI veya ÜNVANI : .....
DERGİ ADEDİ : .....
ADRESİ : .....
TELEFON : .....
MESLEĞİ VEYA ÇALIŞMA ALANI : .....

Dergimize abone olmak isteyen kişi ve kuruluşlar, abonelik formu veya formdaki bilgileri içeren bir yazı ve aşağıda verilen banka hesap numarasına yatırılacak yıllık abonelik bedelinin banka dekontu fakslanmalı veya adrese gönderilmelidir. Derginiz düzenli olarak adresinize gönderilecektir.

Bir yıllık abonelik bedeli : 25 TL

Ziraat Bankası Mustafa Kemal Mahallesi Şubesi Şube Kodu: 2486 Hesap No: 3673814-5003

Adres: Eskişehir Yolu Üzeri Mustafa Kemal Mahallesi 2120. Cadde No: 5 Gözüm İş Merkezi Daire: 1-2 06520 Çankaya ANKARA

Tel: 0312 219 45 64 (pbx) Fax: 0312 219 45 59

YENİ
ÜRÜN

YENİ
ÜRÜN

Yağsız
Süt
Tozu

Amesia Yağsız Süt Tozu (Orta İri)

Özellikler: Yüksek kaliteli, yüksek yağ içeriği, yüksek protein içeriği, yüksek laktoz içeriği, yüksek mineral içeriği, yüksek vitamin içeriği, yüksek enerji içeriği, yüksek çözünürlük, yüksek stabilite, yüksek dayanıklılık, yüksek koruyucu içeriği, yüksek emilim, yüksek sindirilebilirlik, yüksek besleyicilik, yüksek sağlık yararları, yüksek kalite, yüksek güvenilirlik, yüksek müşteri memnuniyeti, yüksek müşteri sadakati, yüksek müşteri bağlılığı, yüksek müşteri güveni, yüksek müşteri sadakati, yüksek müşteri bağlılığı, yüksek müşteri güveni.

TR 42-0038

Tutarlar	İstanbul'daki fiyatlar	Ürün ve Özellikleri için Tel: 0353 26442 95
Güvenlik	Amesia Yağsız Süt Tozu	Spesifik Süre: Amesia Yağsız Süt Tozu
Tipi	Amesia Yağsız Süt Tozu	TM: 800 14001 2004
Ürün Bilgileri	Amesia Yağsız Süt Tozu	8 008 2148 802470

Online Alışveriş için
www.amesia.com
Adresini ziyaret edebilirsiniz.

1 kg e

Amesya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin Markasıdır.
www.amesia.com.tr www.amesyadsyb.org

YENİ
ÜRÜN

Yağsız
Süt
Tozu

Amesia Yağsız Süt Tozu (Orta İri)
Özellikler: Yüksek kaliteli, yüksek yağ içeriği, yüksek protein içeriği, yüksek laktoz içeriği, yüksek mineral içeriği, yüksek vitamin içeriği, yüksek enerji içeriği, yüksek çözünürlük, yüksek stabilite, yüksek dayanıklılık, yüksek koruyucu içeriği, yüksek emilim, yüksek sindirilebilirlik, yüksek besleyicilik, yüksek sağlık yararları, yüksek kalite, yüksek güvenilirlik, yüksek müşteri memnuniyeti, yüksek müşteri sadakati, yüksek müşteri bağlılığı, yüksek müşteri güveni, yüksek müşteri sadakati, yüksek müşteri bağlılığı, yüksek müşteri güveni.

TR 42-0038

Tutarlar	İstanbul'daki fiyatlar	Ürün ve Özellikleri için Tel: 0353 26442 95
Güvenlik	Amesia Yağsız Süt Tozu	Spesifik Süre: Amesia Yağsız Süt Tozu
Tipi	Amesia Yağsız Süt Tozu	TM: 800 14001 2004
Ürün Bilgileri	Amesia Yağsız Süt Tozu	8 008 2148 802470

Online Alışveriş için
www.amesia.com
Adresini ziyaret edebilirsiniz.

2 kg e

Amesya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin Markasıdır.
www.amesia.com.tr www.amesyadsyb.org

Yağsız
Süt
Tozu

25kg
SATIŞIMIZ
BULUNMAKTADIR

Online Alışveriş için
www.amesia.com
Adresini ziyaret edebilirsiniz.

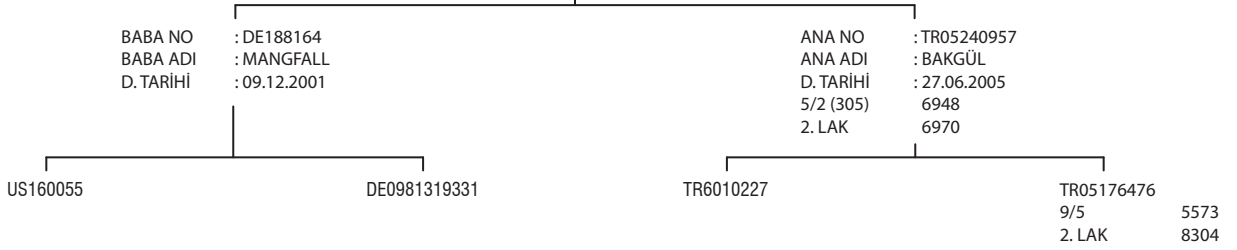

YETİŞTİRİCİLERİMİZİN HİZMETİNDE... TÜRKİ

SARP TR05649744

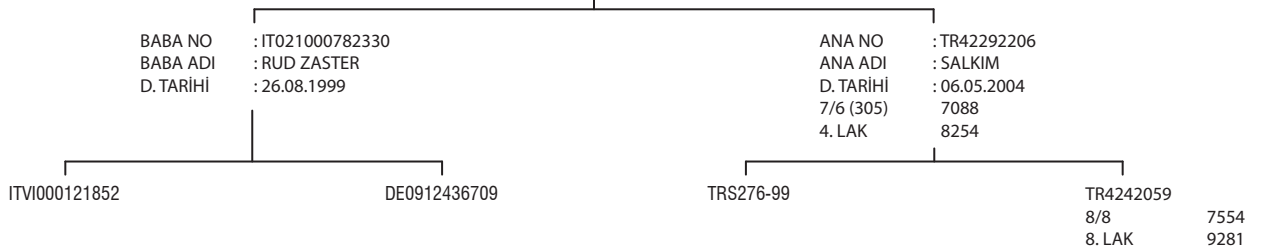
D. Tarihi : 11.03.2010
Yetiştirici : AMASYA-TİM

PAKDİL TR421490529

D. Tarihi : 08.12.2009
Yetiştirici : ALTINOVA - TİM

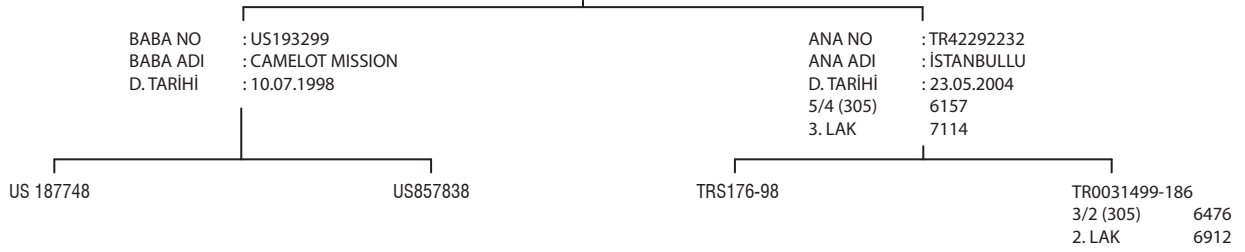

KUBİLAY TR421698013

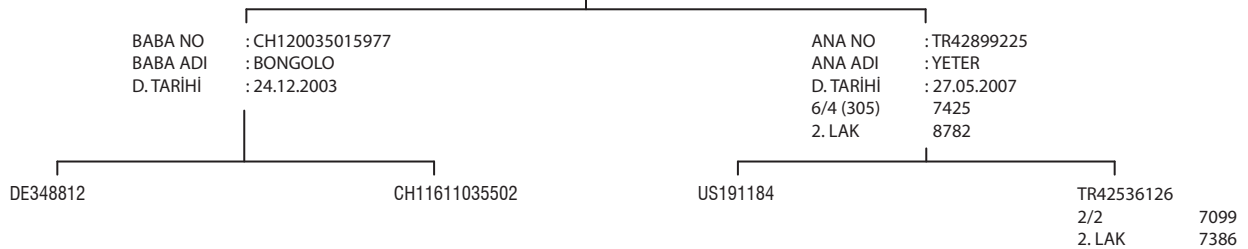
D. Tarihi : 08.01.2010
Yetiştirici : ALTINOVA-TİM

YİĞİT TR422463309

D. Tarihi : 27.11.2013
Yetiştirici : ALTINOVA-TİM

BİRLİKLERİMİZİ TANIYALIM KARS DSYB

Kars Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği 2004 yılında 30 üye ile kurulmuş olup faaliyetlerini İl Müdürlüğü hizmet binasında, 1 tanesi İl Müdürlüğü personeli olmak üzere 3 personel ile hizmet vermeye başlamıştır.

Bugün ise il merkezinde 2016 yılında satın alınan arsa üzerine yaptırılan 3 katlı hizmet binasında 8 personel ve 3 araç ile 8.500 üyeye hizmetlerine devam etmektedir. Birliğimiz Bakanlığın uygulamaları nedeniyle ilçelerde bulunan 4 şubmesini kapatarak personel ve araç sayısında küçülmeye gitmiştir. Birliğimizce 2018 yılında, buzağılara ücretsiz takılmak üzere İl Müdürlüğüne 70 bin küpe verilmiştir.

Diğer il birliklerinde olduğu gibi birliğimizde soy kütüğü ve yıllık aidat tahsili konusunda sıkıntı yaşanmakta olup soy kütüğü hizmet bedelinin tahsilâtı yapılamamaktadır. Buna bağlı olarak üye sayımızda 11 binden 8 bin 500'e düşmüştür. Bu durum kayıtlı hayvan sayımızı da düşürmüştür.

Yeni dönemde suni tohumlama, küpeleme ve destek başvurularında birlikler lehine düzenleme yapılmadığı takdirde, birliklerin kapanma noktasına gelineceğinin bilinmesinde fayda vardır. Ayrıca yem, mazot ve girdi fiyatlarının yüksek olmasının da üye-

lerin gelirlerini büyük ölçüde azalttığı, hayvan ithalatının fiyatları olumsuz etkilediğinden damızlık hayvan ithalatının durdurulmasının faydalı olacağını, ancak damızlık hayvanın ithalatı zorunlu olursa bunu da birlikler üzerinden belli oranda hibeli olarak verilmesinde büyük yarar olacağını düşünüyoruz.

2019 yılında hayvancılıkla ilgili tebliğde sıkıntıların giderileceğine inanıyoruz. Buna bağlı olarak Kars DSYB olarak İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından, birliğimize hibe edilen ilimiz Selim ilçesi Koyun Yurdu ve Benli Ahmet köylerinde 500 bin TL değerindeki kullanılmamış süt toplama merkezlerini de faaliyete geçirmek için çalışmalara başlamış bulunmaktayız. İnşallah 2019 yılında Kars DSYB olarak süt toplama hizmeti verilecektir.

Bununla birlikte Selim ilçesi belediyesinden Ana Süt Toplama Merkezi kurulumu yapmak için birlik adına 400 m² tapulu arsanın da tahsis işlemleri devam etmekte olup, yine suni tohumlamaya farklı teşvik verilmesi halinde, ıslah çalışmalarını il genelinde yapmayı planlamaktayız. Birliğe teşvik verilmesi halinde küpeleme işlerinin yürütülmesinin yapılması ayrıca damızlık hayvan çiftliği kurmak önceliklerimiz arasındadır. Bu vesileyle desteklerini bizden esirgemeyen Merkez Birliği yetkililerine teşekkür ederiz.

SİMENTAL IRKI **genTÜRK**® BOĞALARI

TÜRK MALI

SARP - TR05649744

ZEYBEK - TR351920087

EGE - TR351903091

KURTULUŞ - TR351899234

NAHİT - TR351920470

DİNÇ - TR351903090

NEVŞEHİR DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI ALI DÖNMEZ 'DEN BİRLİĞİN ÇALIŞMALARI VE PROJELERİ HAKKINDA BİLGİ ALDIK.

Birliğiniz ne zaman faaliyete başladı?

Nevşehir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu'na göre 1996 yılında kurulmuş olup, 22.02.2006 tarihinde Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği üyeliğine müracaat ederek Nevşehir il geneli soy kütüğü, ön soy kütüğü ve döl kontrolü projelerini yürütme yetkisini almıştır.

Bugün birliğinizde çalışmakta olan kaç kişi bulunmaktadır?

Birlik bünyesinde işlerin daha verimli ve daha iyi yürümesi için 2 Ziraat Mühendisi, 1 Veteriner Hekim, 3 Veteriner Sağlık Teknisyeni, 1 Mali Müşavir, 3 Muhasebe, 1 veri giriş elemanı, 12 adet işçi olmak üzere 23 adet personelle hizmet vermekteyiz. Ayrıca 5 Veteriner Hekim hizmet alımı yaparak çalışmalarımıza katkı sağlamaktadırlar.

Kaç adet şubeniz var?

Merkez dışında Kozaklı ve Hacibektaş ilçelerimizde 2 adet şubemiz bulunmaktadır.

Birliğinizin faaliyetlerini şubeler de dahil olmak üzere, toplam kaç araç ile yürütmektesiniz?

Birliğimiz suni tohumlama ve küpeleme hizmetleri için 9 adet araç, tırnak kesimi ve bakım hizmeti için 1 adet araç, süt toplama faaliyeti için 4 adet kamyon ve 1 adet kamyonet ile üyelerine hizmet vermektedir.

Birlik olarak yaşadığınız sıkıntılarınız varsa nelerdir?

Birlik olarak yaşadığımız sıkıntılarımız çok fazla. Birliğin kuruluş amacı üyelerine hizmet etmek. Bu hizmetler hayvan ıslahı, sigorta işlemleri, projelendirme ve danışmanlık hizmetleri, üyelerin eğitim ve yayım faaliyetinin yürütülmesi, şube ve irtibat büroları açmak üyelerin ihtiyaçlarının temin ve tedariki, üretilen ürünlerin yurt içi ve yurt dışında pazarlanması üretilen ürünlerin değerlendirilmesi için gerekli tesislerin kurulması kiralınması ve işletilmesini sağlamak.

Fakat birlikler kurulduğu tarihten bu yana çeşitli yol kazalarına uğramıştır. Birlikler sadece destekleme verilen bir banka şubesi gibi görülen kurum imajına sahip olmuştur. Aslında asli görevlerimizi yapmamız gerekirken destekleme dosyası hazırlayan kurum haline getirildik. Hayvan ıslahı yapan bir birlik olarak yurt dışından getirilen hayvanlardan pedigrî şartı aranırken (anne baba kaydı, süt verim bilgileri, tohumlama belgesi gibi) bizde ise verilen bütün emekler bir genelle ile kaldırıldı çöpe atıldı.

Yapmış olduğumuz 20 yıllık süt kayıtları tohumlama belgeleri destekleme sisteminin değişmesi ile birlikte değişti. Aslında her hayvan ıslah programına girecek diye bir kaide ve kural yok. Islah programını isteyen yetiştiricinin yapması ve bununda farkını ve faydasını bir şekilde görmesi gerekir. Yurt dışında bir Simental ırkı düve 15000-16000 TL'den satılırken yabancılar çok güzel paralar kazanırken yerli üretilen hayvanlarımız kayıtları yok bahanesi ile daha ucuz fiyatlara satılması üretici üzmektedir.

Birliklerin girdi temininde kanunlarda ve ana sözleşmede yetkisi olmaması nedeniyle genelinde ticari faaliyetleri iktisadi işletme ya da şirketler üzerinden yapılması istendi. Oysaki geldiğimiz noktada bakanlığımız ve üyelerimiz ticaret noktasında birliklerin söz sahibi olmasını ilk ellili listeler de yer almasını istemektedir. Bunu yapabilmek için kanuni yetkilerin yanında ekonomik olarak güçlü olmakta gerekmektedir. Oysaki şuan geldiğimiz konumda birlikler güçlü olmaktan çok ayakta kalmanın hesabını yapıyor. Biz ilimizde ticari faaliyetleri geliştirerek soğuk zincir de süt toplama ticaretine başlayarak bir noktadan 5-6 firmaya süt teslimi yapmaktayız. Bunun yanında sütünü aldığımız yetiştiricilere kesif yem, kaba yem katkı malzemeleri süt sağım makinesi ve ekipmanları hayvan tedavisi vb. yetiştiricinin ihtiyacı olabilen her türlü hizmeti vermeye çalışmaktayız.

Hayvancılıkta politikaların sürekli değişmesi nedeniyle uzun ve orta vade de üreticiler önünü göremediğinden, birlikler program ve proje yapamadığından hak ettikleri konuma gelememiştir. Oysa birliklerin personel bilgi tecrübe ve deneyim noktasında güçlü olduklarını düşünüyorum. Amacı doğrultusunda hizmet eden Nevşehir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği olarak ticari faaliyetlerini günün şartlarına göre yaparak kendi ayakları üzerinde duran, üyelerine karşı hizmet sunabilen, ilinde bende söz sahibiyim diyebilecek bir sivil toplum örgütü olarak hizmet sunmaktayız. Birlik olarak yaşadığımız sıkıntıların temel kaynağı aldığımız ve sattığımız ürünlerin fiyat belirlemede söz sahibi değiliz. Süt satışında, süt alan fabrikaya, yem satışında yem satan firmacıya bağlı olup hiçbir ürün alış ve satışında fiyat belirleyemiyoruz. Benim ürünümün fiyatı bu yemi bu fiyata alırım diyoruz.

Gelecek dönemki projelerinizden bahsedebilir misiniz?

Birlik olarak hayvancılığın geliştirilmesi noktasında çok projelerimiz var.

Bunlar;

- Kampüs şeklinde süt toplama merkezini geliştirerek süt toplama merkezi ile birlikte kaba yem paketleme ve depolama tesisi, kesif yem depolama tesisi açarak üyelerimizin yem ihtiyaçlarını aracısız doğrudan birlik olarak vermek;
- Gebe düve çiftliği açarak üyelerden alınan üstün genetik yapıya sahip dişi buzağuları besleyip tohumlayarak gebe düve olarak süt karşılığı üyelerimize verebilmek,
- Süt analiz desteklemesini alabilmek için 2019 yılında akredite olmuş analiz laboratuvarı ile anlaşarak üyelerimizin desteklemeden faydalanmasını sağlamak
- İşletmelerde maliyeti düşürme noktasında verimliliği arttırmak için danışmanlık hizmetlerini artırarak kaba yemde sözleşmeli üretim modeline geçilerek üyelerimize ucuz girdi temini noktasında yardımcı olmak
- İlimizdeki hayvan sayısını artırma noktasında ziraat bankasının verdiği süspansiyonlu kredileri daha etkin hale getirmek şu anda devam ediyor fakat daha da artırmak
- Süt satışında süt kalitesini artırarak asıl işimiz olan kaliteli süt üretimini artırmak sanayici ile yetiştirici arasındaki görevimizi tam anlamıyla yerine getirmek
- Her türlü olumsuzluklara rağmen yetiştiricilerimizi üretimden soğutmadan aksatmadan kaliteli ve verimli üretim yaptırmak

Tüm bu projeleri gerçekleştirmek için Devletimizden orta ve uzun vadede istikrarlı ve sürdürülebilir politikalar oluşturmasını istiyoruz. Bu politikalar doğrultusunda birlik olarak üzerimize düşen görevi harfiyen yerine getireceğimizi, üretimden kesinlikle kopmayacağımızı, bizler ürettikçe ithalatın durdurulacağını, ithalat korkusu ile üretimden vazgeçmeyeceğimizi, üretmenin bizim işimiz olduğunu bildirir; bütün yetiştiricilerimize bol kazançlar, sağlıklı mutlu günler dilerim.

NEVŞEHİR DSYB ÜYESİ RECEP SÖZDUYAN İLE İŞLETMESİNİ VE ÜLKE HAYVANCILIĞINI KONUŞTUK.

Yetiştirici olmaya nasıl karar verdiniz? Kaç baş hayvanla başladınız, bu gün kaç baş hayvanınız var?

Yıllardır tarım ve hayvancılıkla uğraşan bir ailenin çocuğuyum. Hayvancılık bizim ailede tarımın yanına ek olarak yapılan bir işti. Ben bu işe 14 baş hayvan ile başladım ve şuan mevcut hayvan sayım 122 başa ulaştı.

Hayvan sayınızı arttırmayı, işletmenizi büyütmeyi nasıl başardınız? Bu süreçte size yardımcı olan faktörler neydi?

Hayvancılığı seviyorum ve bu sebepten işi büyütmeye karar verdim. Üyesi olduğum Nevşehir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ile istişare ederek Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna (TKDK) proje yaparak ve ailemin desteğini alarak işletmemi büyüttüm.

İşletmenizi kurarken ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Sizin için en büyük güçlük neydi?

TKDK'ya yapmış olduğum proje süreci çok uzun ve detaycıydı. Bunun için evrak işlemlerinin çok uzun sürmesi ve girdi maliyetlerinin yüksek olması beni biraz zorladı.

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine ne zaman ve neden üye oldunuz?

Hayvancılık adına birlik ve beraberliğin daha faydalı olacağını inandığım için 2006 yılında damızlık birliğine üye oldum.

Birliğe üye olmanızın size en büyük faydası nedir?

Birliğimizin yönlendirmesi ile işletmemizin kaydının nasıl tutulması gerektiğini ve suni tohumlama yaptırmanın önemini bilin-

cindeyiz. Ayrıca süt satışı, yem girdileri, teknik destek, buzağı ve süt desteklerimizin takibi gibi hayvancılığa ait sorun ve sıkıntılarımızda her zaman yanımızda olup bizlere çözüm üretmektedir.

Merkez Birliği ve diğer İl Birliklerinin faaliyetlerinden haberdar mısınız?

Merkez Birliğimiz ile ilgili faaliyetlerden birliğimiz aracılığıyla personelleri tarafından bilgilendiriliyoruz. Diğer il birliklerinin faaliyetlerini sosyal medya üzerinden takip ediyorum.

Bölge olarak yaşadığınız en büyük sıkıntı (hastalık vb) nedir? Bu sıkıntılar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

En çok şap ve çiçek hastalığından dolayı sıkıntı yaşıyoruz. Bunun için tedbirler alıyoruz. Ayrıca İl Müdürlüğü tarafından yapılan aşılama politikasına özen gösteriyor ve dezenfeksiyonuna üst seviyede tutmaya gayret gösteriyoruz.

İlinizde yetiştirici olmanın farkı nedir sizce? Olumlu ve olumsuz taraflarını sıralamanızı istesek neleri sayarsınız?

Nevşehir'de hayvancılık yapmanın en iyi yönü ikliminin hayvancılığa elverişli olması. İlimiz hayvancılık açısından küçük ölçekli. Bu nedenden dolayı damızlık materyal bulmak çok zor. Ayrıca kesim yaptıracağımız mezbaha nerdeyse yok denecek kadar az.

Yılda kaç buzağı alıyorsunuz? Bunların kaçını yaşıyor?

Bu yıl şimdiye kadar 50 baş buzağım oldu. Fakat henüz yıl bitmediği için doğum yapacak hayvanlarım var. Yıllara oranla buzağı kaybım ortalama %5-10 oranında değişmektedir. Şuan yaşayan 46 buzağım mevcut.

İşletmenize ait kayıtları nasıl tutuyorsunuz? Soy kütüğü kayıtlarını sürü idaresinde kullanıyor musunuz? CİBİS'ten (Çiftlik Bilgi Sistemi) faydalanıyor musunuz?

RÖPORTAJ

İşletmemde soy kütüğü defteri kullanıyorum. Genel olarak verileri birlikten takip ediyorum ve Çiftlik Bilgi Sistemini kullanmıyorum.

Bildiğiniz üzere sürünün devamlılığı için üreme çok önemli. Üreme ile ilgili sorunlar yaşıyor musunuz? Bu sorunlar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

İşletmemde döl tutma sorunu yaşıyorum. Bunun için rasyon düzenlenmesi yaptırıyorum. Ek olarak ilave vitamin takviyesi girişini sağlıyorum.

Suni tohumlama boğası seçiminde nelere dikkat ediyorsunuz?

Süt verisi yüksek olan, hayvanın kolayca doğurabileceği ve hızlı gelişen tohumlar tercih ediyoruz. Bu düşüncemizi doğrultusunda hekimimizin yönlendirmesini dikkate alıyoruz.

Daha genel olarak konuşursak Türkiye’de hayvancılık konusunda ki sorunlar neler? Süt fiyatları ya da ithal hayvanlar sizde tedirginlik yaratıyor mu?

Yem ve süt parametresinin dengelenememesi, hayvan fiyatlarındaki istikrarsızlık ve Türkiye’deki mevcut hayvan sayısı tam olarak bilinmediği için ithal hayvan girişine kota konulmaması bizim için büyük bir sıkıntı. Bunun dışında en ama en önemli sorun çalıştıracak bakıcı bulamamak. Eğitimli olması bir yana, yerli çalışan bulmak bile zor. Hal böyle olunca hayvancılık sektörü de tedirgin durumda.

Yetiştiriciler yem fiyatlarının artmasından şikâyetçi, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Süt fiyatlarına yapılan müdahale gibi yem fiyatlarında müdahale edilmesini istiyoruz. Yem fabrikalarının serbest fiyat uygulama politikasının arkasına sığınarak istedikleri gibi vatandaşa yansımalarından dolayı muzdaribiz. Ülkede yaşanan sıkıntılardan sonra yabancı para ve ham maddeyi bahane ederek yemlere afaki zamlar yaparak krizi fırsata çevirdiklerini düşünüyorum.

Bu işe yeniden başlarsanız nelere dikkat edersiniz? Hangi konularda daha dikkatli olursunuz?

Ülkemizde hayvancılık yapmak çok zor. Maliyet ve fiyatları kıyaslayınca bu işi yapmak istemiyorum hatta bırakıp gitmek istiyorum. Fakat hayvancılığı sevdiğim için gidebildiğimiz yere kadar devam diyorum. Yeniden başlamak istesem sanırım çok detaya bakarım çok fazla araştırmam.

Bu işe yeni başlayacak üreticilere tavsiyeleriniz nelerdir?

Öncelikle bu işi sevmek, öz verili olmak gerekir. Hayvancılık çok zor ve zahmetli bir meslek. İllaki aile desteği olmalı ve yemlerinin bir kısmını kendilerinin üretmeleri gerekmektedir. Bu işe başlayacak yetiştiriciler kesinlikle önce bu işi yapan işletme sahipleri ile görüşmeli, fikir almalı ve işletmelerini gezmelidirler. Ayrıca piyasa koşullarını iyi takip edip emin ve kararlı olmaları da hayvancılık açısından çok önemli bir yere sahiptir.

İNEKLERDE DOĞUM SONRASINDA GÖRÜLEBİLECEK HASTALIKLAR

Sığırların et, süt ve döl verimi artarken hastalıklara karşı dirençleri azalır ve sık sık hastalanırlar. Hastalıklara karşı direnci artırmak için verilen vitamin ve mineral madde takviyeleri çoğu zaman yeterli olmaz. Verilen fazla miktardaki kesif yem sindirim sisteminde bozukluklar oluşturur. Bütün bunları dengede tutabilmek için hayvanın verdiği verime göre yemleme yapmak, küflü ve bozuk gıdaları vermemek, hastalıklara karşı aşılamaları zamanında yaptırmak ve hayvan hastalandığında tedaviye erken başlamak gereklidir. Aşağıda sıraladığımız hastalıklar, ineklerde doğumdan sonra görülebilecek önemli problemler olmakla beraber etkin sebeplerin başında beslemede eksiklik ve dengesizlikler ile kötü yönetim gelmektedir.

1. KETOSİS

Doğumu takip eden birkaç gün veya birkaç hafta içinde ortaya çıkar. İştahsızlık, zayıflama, sütün azalması, kabızlık, sümüksü dışkı, durgunluk, kambur duruş, sinirli haller ve boş çiğneme hareketleri ile kendini gösterir. Yağlı inek sendromu ile de ilişkili olabilir. İlaç tedavisi yapılır.

Ketosisten Korunma ve Önlemler

İnekler çok zayıf veya çok şişman olmamalıdır. Kuru dönemin son iki haftasında yavaş yavaş arttırmak suretiyle alıştırmak konsantre yeme adaptasyon sağlanmalıdır. Doğuma iki hafta kala yeme niacin (B3 vitamini) ilave edilmesi yararlı olur.

2. DOĞUM FELCİ (Hipokalsemi - Süt Humması)

Doğumdan hemen sonra, 1-2 gün içinde veya doğuma 1-2 gün kala oluşabilir. Vücut ısısı düşer, kulaklar ve merme soğur, salıntılı yürüyüş veya tamamen yatma, başı omuza dayama haliyle ortaya çıkar. Bakışlar donuklaşır, gözbebeği genişler, çok şiddetli vakalarda koma hali ve ölüm görülebilir.

Tedavisi damar içi yavaş yavaş ve kontrollü Kalsiyum solüsyonu enjeksiyonu ile mümkündür.

Doğum Felcini Önlemek İçin Alınacak Önlemler

Kuru dönemde yüksek kalsiyum içeren rasyonla besleme hipokalsemiyi artırır. Kuru dönemde 550 kg canlı ağırlıktaki bir inek için kalsiyum ihtiyacı günde 40 gr kadardır. Bu durumda düşük kalsiyum içeren rasyonlar, doğum sonrası felçleri önleyeceğinden yüksek oranda kalsiyum içeren kuru yoncanın kurudaki ineklere verilmemesi, yerine düşük kalsiyum içeren kaba yemlerin, örneğin çayır otunun verilmesi yararlı olur.

Doğuma 3-7 gün kala özellikle D vitamini enjeksiyonunun doğum felcini önleyeceği araştırmacılar tarafından bildirilmiştir. Sürüde doğum felci olayları anyonik tuzların yeme katılmasıyla kontrol altına alınabilir.

Hipokalsemi başlı başına bir problem olduğu gibi başka problemlere de yol açabilir. Kan zayıflığına bağlı güç doğum, uterus prolapsusu olaylarında artış, sonun atılmaması, metritise yatkınlık, tekrar gebe kalma oranında düşüş, rumen atonisi dolayısıyla karın şişkinliği, şirdenin yer değiştirmesi, ketosis, mastitis, sütün azalması gibi problemler hipokalsemiyi takip edebilir.

3. ŞİŞMAN İNEK SENDROMU (Fat Cow Sendromu)

Gebelikte çok beslenen ineklerde görülür. Doğumdan sonra iştah kaybı ve hızlı zayıflama ile ortaya çıkar. Nabız ve solunum hızlanır, inek yatar, kalkamaz. Bu belirtilerin ardından bir hafta içinde koma hali ve ölüm gözlenir. Destek tedavisi denense de, genellikle tedavi başarılı olmaz.

Önlemek için kuru dönemde ineklerin yağlandırılmaması gerekir. Kuru dönem boyunca mısır silajından uzak durmak yararlı olur.

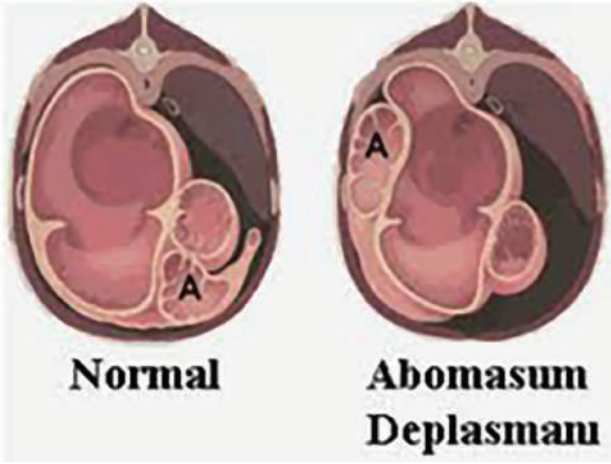
4. ABOMASUM DEPLASMANI

Bu olay doğumu takiben 2-3 hafta içerisinde meydana gelir. Dördüncü midenin normal yerinden sağa veya sola doğru bükülmesiyle oluşur. Kesif yem - kaba yem dengesizliği, kaliteli kaba yem eksikliği abomasumun yer değiştirmesine zemin hazırlar. Abomasum çoğunlukla sola doğru yer değiştirir.

Abomasumun Yer Değiştirmesini Önleyecek Tedbirler

İneğe vücut ağırlığının en az %1'i kadar kaliteli kuru ot verilmedir. Kuru dönemde silaj tüketimi kısıtlanmalıdır. Mastitis, yağlı inek sendromu, süt humması, sonun atılmaması gibi problemler abomasumun yer değiştirmesine pozisyon yaratacağın dan bu problemler için mutlaka önlem alınmalıdır.

Kuru dönemde, özellikle doğuma 2 hafta kala ineğe verilen kesif yem 100 kg. ağırlığa 750 gr oranını geçmemelidir. Örneğin; 500 kg canlı ağırlığındaki bir ineğe verilen kesif yem 3750 gramdan fazla olmamalıdır.

5. SONUN ATILAMAMASI

Doğumdan sonra görülebilecek yaygın problemlerden biridir. Süt azalmasına ve tekrar gebe kalmanın gecikmesine, dolayısıyla ekonomik kayıplara sebep olur. Uterus involusyonu yani rahimin tekrar eski halini alması gecikir, rahim iltihabına ve kısırlığa sebep olabilir. Sonun atılmamasının sebepleri arasında Bruselloz, BVD, IBR, Leptospirosis gibi enfeksiyöz hastalıklar, vitamin - mineral eksiklikleri sayılabilir. Ca/P dengesizliği, selenyum, iyot ve A vitamini eksikliği olan sürülerde sonun atılmaması olaylarının arttığı gözlenmiştir. Plasenta bağlantısının olgunlaşmaması yani erken doğum olayları, doğuma yakın dönemde ineğin aşırı kilo alması ve mısır silajı tüketimi de sonun atılmamasına sebep olabilir.

Alınması Öngörülen Önlemler

Kuru dönemin en az 45 gün olması, günlük hareket imkanı, vitamin A,D,E ve selenyum enjeksiyonları ya da bunları içeren yem katkıları, enfeksiyöz hastalıklara karşı aşılamada önlem olarak düşünülebilir. Buzağılama bölümünün temiz, kuru, geniş, rahat olması, iyi havalandırılması, aşırı sıcak, nemli ve kalabalık olmayan barınaklar sonun atılmaması konusundaki önlemlerin başında gelir.

6. DÖL TUTMAMA

Çok yağlandırılmış ve doğum sonrası hızlı zayıflama gösteren inekler sonunu atamama, rahim iltihabı ve ovarium kistleri gibi problemlere daha yatkın olurlar. Bunlar döl tutmama sebepleri olarak sıkça karşımıza çıkar.

7. LAMİNİTİS

Yine kaba yem/konsantre yem oranının bozukluğu ile ortaya çıkan topallık ile kendini gösteren bir problemdir. İnek ayakta durmakta rahatsızlık çeker, verim düşüklüğü ortaya çıkar. Daha çok işkembede oluşan aşırı histaminin kan dolaşımıyla ayaklara gitmesi sonucu meydana gelir.

Karaciğer apseleri de Kaba ve Kesif yem oranının bozukluğu ile ilgili olarak, işkembede oluşan asidin işkembe zedelemesi sonucunda mikropların kan dolaşımına girmesiyle ortaya çıkan problemlerdir. Kan dolaşımına giren bakteriler vena porta yoluyla karaciğere ulaşarak karaciğer apselerine ve ilerlemiş olaylarda ise karaciğer fonksiyonlarının bozulmasına sebep olurlar.

Süt yağı oranının düşmesi ile karşı karşıya kalındığında yine asidoz yönünden bir inceleme yapılmalıdır. Kaba/kesif yem oranı gözden geçirilmeli, ayak problemi olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Çok ince kıyılmış kaba yemler süt yağı oranının düşmesine sebep olabilir. Böyle bir problemde rasyonun kuru maddesinin binde beşi kadar sodyum bikarbonatın yeme ilavesi yararlı olur.

İneklerin kuruya alındığı dönem iç ve dış parazit mücadelesi için en uygun dönemdir. Yeme katılarak ya da enjeksiyon tarzında A,D,E vitaminleri ile kuru dönemdeki inekleri desteklemek gerekir. Doğumdan 3 hafta önce uygulanan Selenyum ve E vitamini enjeksiyonları ya da bunların yeme katılmaları sonun atılmaması olaylarını önlemede etkilidir.

Kurudaki inekler temiz rahat bir ortamda bulundurulmalı ve hareket edebilmelidirler. Aşırı sıcaklıkla ilgili tedbirler mutlaka alınmalıdır.

8. ASİDOSİS

Selüloz azlığı, karın şişmesi olayları kaba ve konsantre yem oranındaki dengesizliklerden, kaba yemde taze baklagillerin çok olmasından kaynaklanır.

Burak Murat KURT
Veteriner Hekim, TDSYMB

MAVİ DİL (BLUE TONGUE)

Mavi dil son günlerde adını daha sık duymaya başladığımız ve önemini karantina uygulamalarıyla fark ettiğimiz sokucu sineklerle bulaşan viral bir hastalıktır. Özellikle bu sokucu sinekler yağmurlu yaz aylarında artmakta ve hastalıkta bu dönemlerde ortaya çıkmaktadır. Hastalık etkeni tüm hayvanlara yayılmasına karşın öldürme oranı yüksek değildir. Zoonoz olmayan bu hastalık henüz insanlara geçtiği tespit edilmemiş ancak et ve yapağı kalitesindeki düşüklük ile ekonomik yönden kayıplar ortaya çıkarmaktadır. İhbari mecbur hastalıklardan biridir.

ETKEN ve GÖRÜLME ALANI

Hastalığın etkeni reoviridae familyasından orbivirüs cinsi içinde yer alır. Şimdiye kadar 24 serotipi tespit edilmiş. Türkiye'de 2 farklı suş gözlemlenmiştir. Türkiye'de genellikle batı bölgelerde hastalık izlenmiştir. Ancak İç Anadolu Bölgesindeki laboratuvar çalışmalarında da Orta Anadolu Bölgesinde de hastalığın gözlemlenebileceği tespit edilmiştir.

BULAŞMA

Türkiye'de ilk defa 1944 yılında Hatay bölgesinde görüldüğü ve bulaşmanın Suriye'den kaynaklandığı tahmin edilmektedir. Virüsün yayılması hasta bir hayvanın kanını emen ' tatarcık ' olarak da bilinen sinekler vasıtasıyla olur. Bir diğer yolda hasta bir boğanın sperması ile sağlam bir ineğe virüs bulaşabilir ve bu bulaşmada sığırlarda bir hastalık belirtisi göstermese dahi koyunlara etkenin yayılmasında önemli bir rol oynar. Bu virüs sineklerin olmadığı dönemde bile 14 hafta ya kadar sığır kanında varlığını sürdürür.

BELİRTİLERİ

Hayvanların cinsine ve yaşına göre belirtiler değişkenlik gösterir. Hastalık etkeni alındıktan sonra belirtiler 5-10 gün içerisinde ortaya çıkmaya başlar. Öreğin ırk olarak merinos koyunları diğer koyunlara göre daha hassas yaş olarak kuzular koyunlardan daha hassastır ve ölüm oranları %95'leri bulur.

Tipik belirtiler;

- Aniden 40-42 derece ateş
- Ateşten sonra dudak emme hareketleri
- Dilde dudaklarda ödem ve mavileşme ile karakteristik
- Önce sulu sonra irinli burun akıntısı
- Ağız ve burun çevresindeki kabuklu yaralar ve solunum güçlüğü
- Ağızdaki yaraların iyileşmesiyle birlikte tırnak aralarında yaralar
- Deride kızarıklıklar ve yapağıda dökülmeler

- Genç hayvanlarda ishal ve bulgularla birlikte 2-8 gün arasında ölümler gözlenir.

Sığırlarda etkenler bazen çok daha hafif fark edilemeyecek düzeylerde seyredebilir. Ancak gebe ineklerde anomalili doğum yada yavru atma ile şekillenebilir.

TEŞHİS VE AYIRICI TEŞHİS

Hastalık belirtileri ve otopsi bulguları ile tespit edilse de kesin teşhis laboratuvar muayeneleri sonucunda olur. Laboratuvara muayene için marazi madde gönderirken herhangi bir koruyucu madde koymadan soğuk zincir ile dil, dudak ve karaciğer parçaları gönderilebilir. Patolojik muayene için %10 formol ile gönderilebilir. En etkili yöntem ateşli dönemde edta lı bir tüp kan ile bakılabilir.

Ayırıcı teşhis; koyunlarda şap, çiçek grubu hastalığı ve zehirlenmeler ile sığırlarda; sığır vebası, şap ve ishalle seyreden diğer viral hastalıklarla (bovine viral diyare gibi) hastalıklarla karışabilir. Dildeki mavileşme en belirgin ayırt edici özelliklerdendir.

MÜCADELE

Hastalığın belirli bir tedavi şekli yoktur. Viral bir hastalık olduğu için ihbarı mecburi hastalıklar arasında yer alır ve karantina uygulamasına geçilir. Hasta hayvanların imhası ve sokucu sineklerle mücadele yoluna gidilmelidir.

Hastalık için uygun dönemlerde aşılama yapılmalıdır. Aşılama koyunlarda ilkbaharda kırkımdan 1 ay önce yapılması daha çok bağışıklık sağlar. Koçlarda ise aşı geçici kısırılık yapabileceğinden koç katımından sonra aşılanmalıdır. Gebe hayvanlarda da yavru atmalara sebep olabileceğinden gebe hayvanlara da aşı uygulanmamalıdır. Hastalığı geçiren hayvanlar 2 yıl bağışıklık kazanır. Bunların yavruları da ağız sütü ile ilk 6 ay bağışık olduğu için 6 aylıktan küçük hayvanlara da aşı uygulaması yapılmaz..

Hastalığın en önemli bulaşma yollarından biride sperma ile olduğu için damızlık olarak kullanılan boğalarda düzenli olarak mavi dil testi yapılması gerekmektedir. Aksi halde hastalık çok geniş alanlara yayılabilir. 28 günde bir mavi dil testi uygulaması sürdürülmektedir. Hastalığın eradikasyonu(ortadan kaldırılması) için hasta hayvanların kesime gönderilmesi uygundur.

Taha Burak ELİFOĞLU - İbrahim Mert POLAT
Kırıkkale Üniversitesi
Veteriner Fakültesi
Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı

İNEKLERDE KURU DÖNEM VE MASTİTİS İLİŞKİSİ

Mastitis, süt ineği işletmelerinde ekonomik kayıp ve süt kalitesinde düşmeye neden olan önemli bir problemdir (Leelahapongsathon ve ark., 2016). Süt ineklerinde gebeliğin son dönemlerinde laktasyonun sonlandırılması (kuruya çıkarma) gerekmektedir (Semecan, 2005). Kuru dönemin doğru bir şekilde yönetimi meme sağlığı açısından son derece önemlidir. Bu dönemde meme epiteli kendini yeniler ve yeni bir laktasyona kendini hazırlar. Kuru dönemde amaç, doğuma kadar memeyi yeni enfeksiyonlardan korumak ve mevcut enfeksiyonların tedavisini yapmaktır. Kuru dönemin başı ve sonu meme içi enfeksiyonlar bakımından riskli dönemlerdir (Baştan, 2013). Yapılan araştırmalarda kuru dönemde meme içi enfeksiyon şekillenme oranının laktasyon dönemine göre yedi kat daha fazla olduğu bildirilmiştir (Leelahapongsathon ve ark., 2016).

Meme içi enfeksiyon oranı kuru dönemin başında ve sonunda artış göstermektedir (Robert ve ark., 2006). Bunun nedeni bu dönemde memede meydana gelen değişikliklerdir (Church ve ark., 2008). Koliform bakteriler ve streptokoklar genellikle erken laktasyonda klinik mastitis şekillendirmektedir. Kuru dönemde şekillenen meme içi enfeksiyon, takip eden laktasyonun erken dönemlerinde klinik mastitis riski oluşturur (Leelahapongsathon ve ark., 2016).

Kuru dönemde şekillenen meme içi enfeksiyonda bakteri kaynağı laktasyonda meme dokusunda kalan bakteriler de olabilir (Green ve ark., 2007). Kuru dönemde genellikle çevresel mikroorganizmalar enfeksiyon şekillendirmektedir (Pantoja ve ark., 2009). Bu dönemde yeni bir enfeksiyon şekillenme oranı memenin savunma sistemi mekanizmasının ne kadar iyi çalıştığı ile doğrudan alakalıdır (Leelahapongsathon ve ark., 2016). Doğru bir kuru dönem yönetimi ve etkili bir kuru dönem tedavisi, mevcut meme içi enfeksiyonun eliminasyonunda ve yeni enfeksiyonlar-

dan korunmada son derece önemlidir. (Berry ve Hillerton, 2002). Genelde kuruya çıkan inekler, işletmelerde gözden uzak kaldıkları için takibi yapılmayan hayvanlardır. Yapılan araştırmalarda kuru dönemde şekillenen meme içi enfeksiyonlar, takip eden laktasyonda klinik mastitis şekillendirebilmektedir. İngiltere’de yapılan bir çalışmada erken laktasyonda şekillenen çevresel mastitislerin %50’den fazlasının kuru dönem kökenli olduğu ortaya konmuştur. Aynı çalışmada enfekte olan meme loblarının takip eden laktasyonda klinik mastitis yönünden diğer meme

loblarına oranla daha yatkın olduğu görülmüştür. Kuru dönem tedavisinde koliformları da içeren bir tedavi protokolünün seçilmesi, takip eden laktasyon açısından oldukça önemlidir. (Bradley ve Green, 2004).

Kuru dönemde yeni enfeksiyonlardan korunmada iki önemli strateji kullanılmaktadır: Memenin çevresel patojenlerle temasını olabildiğince azaltmak ve meme savunma sistemlerini dışarıdan desteklemek (Bradley ve Green, 2004). Bu amaçla kuru dönem tedavi programları, meme içi ve dışı kaplayıcıları kullanılmaktadır (Huxley ve ark., 2002). Kuru dönem tedavisi basit olarak, kuruya çıkarılan ineklere uzun etkili meme içi antibiyotikler uygulanmasıdır ve bir çok bulaşıcı mastitis etkenlerinin sağaltımında oldukça önemlidir. Tedavi sonrası sütün imha edilmemesi ve laktasyon dönemine göre tedavinin başarı oranının yüksek oluşu kuru dönem tedavisinin önemli avantajlarından (Blower ve Edmondson, 1995, Philpot ve Nickerson., 2000).

Kuru dönem tedavisinde hedef, bir önceki laktasyondan kalan enfeksiyonu tedavi etmek ve olası yeni enfeksiyonlardan korunmaktır (Blower ve Edmondson, 1995). Çoğu süt ineği işletmesinde, bulaşıcı mastitis patojenleri kontrol altına alınmıştır. Buna rağmen mastitis kontrol programlarında meydana gelecek aksaklıklar sonucu mastitis görülme oranında artmalar yaşanabilmektedir. Gram pozitif bakterilerden özellikle S aureus ve S uberis kuruya çıkış sırasında meme içi enfeksiyonlar bakımından problem teşkil eden bakterilerin başında gelmektedir. Enfekte ineklerin olduğu işletmelerde amaç bir an önce bu ineklerin tespit edilip tedavisine başlanılarak tank sütü somatik hücre sayısının düşürülmesidir. Ayrıca enfekte olmayan ineklerin de olası bulaşmalar yönünden takip edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Kuru dönemde meme içi enfeksiyon şekillendiren bakteriler özellikle çevresel mastitis şekillendiren mikroorganizmalardır (Bradley ve Green, 2004).

Kuru dönem tedavisinde kullanılacak olan ilaçlar özellikle *S aureus* ve streptokoklara karşı etkili olmalıdır, çünkü *S aureus* ve streptokok türleri, koliform etkenlere göre bir laktasyondan diğerine taşınan mastitisler şekillendirmektedir. Özellikle kloksasilinler, sefalosporinler ve penisilin – streptomisin kombinasyonların en çok tercih edilen antibiyotik etken maddelerindendir (Blower ve Edmondson, 1995). Bir diğer önemli nokta, kuru dönem tedavisinin tüm meme loblarına uygulanması gerektiğidir (Philpot ve Nickerson., 2000).

Doğru bir kuru dönem tedavisi için öncelikli olarak hangi hayvanların sürüden çıkartılması gerektiğine hangi hayvanların kuru dönem tedavi programına alınması gerektiğine karar verilmelidir. Yıllar içinde bu hayvanların belirlenmesi için çok farklı sistemler geliştirilmiştir. Tedavinin başarısını kullanılacak olan ilaç, hayvanın yaşı, çiftlik koşulları, enfeksiyon şekillendiren patojenin türü gibi çok farklı faktörler etkilemektedir. Genel olarak yaşlı, somatik hücre sayısı yüksek, birden fazla meme lobu enfekte olan ve kötü bakım şartlarına sahip hayvanlarda kuru dönem tedavisinin başarı şansı düşüktür. (Shukken ve ark., 2001).

KAYNAKLAR

Baştan A(2013). Kuru Dönemin Mastitis Açısından Önemi. İneklerde Meme Sağlığı ve Sorunları. Genişletilmiş II. Baskı Kardelen Ofset. 205-215.
Berry E, Hillerton JE (2002). The effect of selective dry cow treatment on new intramammary infections. *J Dairy Sci.* 85:112–21.
Blowey R ve Edmondson P(1995). *Mastitis Control in Dairy Herds.* Farming Press Books. 146-163.

Bradley AJ, Green MJ (2004). The importance of the non lactating period in the epidemiology of intramammary infection and strategies for prevention. *Vet. Clin. Food Anim.* 20:547-568.

Church, G. T., L. K. Fox, C. T. Gaskins, D. D. Hancock, and J. M. Gay. (2008). The effect of a shortened dry period on intramammary infections during the subsequent lactation. *J. Dairy Sci.* 91:4219-4225.

Huxley JN, Green MJ, Green LE, Bradley AJ. (2002). Evaluation of the efficacy of an internal teat sealer during the dry period. *J Dairy Sci.* 85(3):551-61.

Leelahapongsathon K, Piroon T, Chaisri W, Suriyasathaporn W (2016). Factors in dry period associated with intramammary infection and subsequent clinical mastitis in early postpartum cows. *Asian Australas. J. Anim. Sci.* 29(4): 580-585.

Pantoja, J. C., C. Hlland, and P. L. Ruegg. (2009). Somatic cell count status across the dry period as a risk factor for the development of clinical mastitis in the subsequent lactation. *J. Dairy Sci.* 92:139-148.

Philpot W. N. Ve Nickerson S C (2010). *Winning the Fight Against Mastitis.* Westfalia Surge Inc.112-115.

Robert, A., H. Seegers, and N. Bareille. (2006). Incidence of intramammary infections during the dry period without or with antibiotic treatment in dairy cows - a quantitative analysis of published data. *Vet Res.* 37:25-48.

Schukken YH, Tikovsky L, Wilson D, Osteras O. (2001) Factors affecting the success of antibiotic treatment at dry off. Paper presented at: Proceedings of the 40th annual meeting of the National Mastitis Council, Reno, Nevada; 2001.

Semecan A(2005). *Laktasyon. Evcil Hayvanlarda Doğum ve İnfertilite* 5. baskı. Ed: Erol Alaçam. 165-168.

Saadet OCAKLI
Uzman Veteriner Hekim
TDSYMB

SÜT SIĞIRI YETİŞTİRİCİLİĞİ

Hayvansal kökenli temel besin maddelerinin insan yaşamında ki yeri yadsınamaz. Yeterli ve dengeli bir beslenme amacıyla, günlük protein gereksiniminin yarıya yakını hayvansal kökenli besinlerden karşılanmalıdır. Protein kaynağı olarak et ve et ürünlerinin yanı sıra süt ve süt ürünlerinin de önemi büyüktür. İnek sütü yaklaşık %3-3.5 protein içerirken, süttten elde edilen peynir çeşitleri %14-49 oranında protein içermektedir. Dünya Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre 2013 yılında Dünya'da kişi başı günlük protein tüketim ortalaması 81.23 g, Türkiye'de ise 108.12 g olarak bildirilmiştir. Bu rakamlar hayvansal ve bitkisel kökenli protein toplam değerleridir. Dünya'da sığır eti ve süt kaynaklı kişi başına günlük enerji tüketim ortalamaları sırasıyla; 40.16 ve 90.25 kcal iken Türkiye'de bu değerler aynı sırasıyla 20.58 ve 195.10 kcal olarak bildirilmiştir.

Ülkemizde hayvancılık sektörü gelişimini istenilen düzeyde olmasa da sürdürmektedir. Kültür ırkı hayvanların varlığı hayvanların varlığı, verimlerdeki yükseliş, hastalıklarla savaşım ve koruyucu hekimlik konularında bir ivmelenme söz konusudur. Suni tohumlama uygulamalarının yaygınlaşması, kayıtlı yetiştiriciliğe geçilmesi, kooperatifleşme ve üretici birlikleri oluşturma yolunda atılan adımlar, hayvancılık desteklemeleri gibi çağcıl yöntemler aracılığıyla özellikle süt sığırıcılığı sektörünün ülke ekonomisindeki yeri daha da sağlam bir yer almaya başlamıştır. Hayvancılık, özellikle kırsal kesimde tarımla uğraşan kesimin yan uğraşı olmaktan çıkmış, işadamlarının ve girişimcilerin yatırım gözüyle baktığı bir sanayi sektörü haline gelmiştir. Hayvancılıkta bütünlüğün (entegrasyon) ve büyük hayvancılık işletmelerinin varlığının önemi yadsınamaz ancak bunların yanı sıra, tarıma elverişli olmayan dağ ya da orman köylerinde bir çeşit

mikro kredi uygulamasıyla daha küçük çapta hayvancılığın desteklenmesi de önem taşımaktadır. Hayvancılıkla uğraşan tüm kesimlerin bilinçli, çağın ve ülkenin gereklerine uygun, teknik ve pratik donanımlı olması için bilimsel bilginin yaygınlaştırılması da zorunludur.

Dünya süt üretimi 2016 yılı verilerine göre 795 milyon ton kadar olup, üretimde AB % 20.5'lik üretim payı ile ilk sırayı alırken, Hindistan %20.0 ile ikinci sırada yer almaktadır. Dünyanın en büyük süt üreticisi olan AB üretimi 2016 yılında %2.19 (yaklaşık 3,6 milyon ton) azalışla 163 milyon tona düşerken ikinci en büyük üretici olan Hindistan'ın 2016 yılı üretimi %2.38 (3.7 milyon ton) artışla 156 milyon ton olmuştur. AB, Hindistan ve ABD dünya süt üretiminin (inek, manda, koyun, keçi) yaklaşık %52.6'sını oluşturmaktadır. Dünya süt üretiminde temel hayvan türü, dünya süt üretiminin yaklaşık %83.3'ünü sağlayan sığırdır (Bos taurus). FAOSTAT verilerine göre, 2016 yılında dünya inek sütü üretimi önceki yıla göre %1.14 oranında düşerek 659 milyon ton olmuştur. Dünya inek sütü üretiminin %62'si AB, ABD, Hindistan ve Çin tarafından sağlanmıştır. Türkiye ise dünya üretiminde %2.55'lik payı ile 10. sırada yer almaktadır.

2016 yılı verilerine göre inek sütü veriminde dünya ortalaması 2408 kg/yıl iken en yüksek inek sütü veriminin görüldüğü İsrail'de ise 12953 kg/baş'tır. ABD'de 10330 kg/baş olan inek sütü verimi Avrupa Birliği ülkelerinden Danimarka'da 9367 kg/baş olmuştur. Önemli süt üreticileri olan Hindistan ve Pakistan'da inek sütü verimi dünya ortalamasının altındadır. Türkiye, 3090 kg/baş inek sütü verimi ve 60 kg/baş koyun sütü verimi ile dünya ortalamasının üzerindeyken 73 kg/baş keçi sütü verimi ve 974 kg/baş manda sütü verimi ile dünya ortalamasının altında kalmaktadır.

Avrupa Birliği ülkeleri söz konusu olduğunda ise süt üretiminin neredeyse tamamı (%97) sığırdan elde edilmektedir. Türkiye'de koyun, keçi ve manda sütünün üretimdeki payı son 35 yıl içinde %22'den %10'lara düşerken sığır sütünün payı %78'den %90'a çıkmıştır.

TÜRKİYE'DE SİĞİR YETİŞTİRİCİLİĞİ

Türkiye'de Cumhuriyet dönemine kadar modern bir sığır yetiştiriciliğinden bahsetmek mümkün değildir. Osmanlı döneminde sığır ya tarımda ya da savaşlarda işgücünden yararlanılan bir hayvan olarak kalmış, süt ve et üretiminde öncelik koyuna verilmiştir. Osmanlı dönemine ait ıslah çalışmalarının yapıldığına ile ilgili belgeler de bulunmamaktadır. Cumhuriyetle birlikte 1926 yılında kurulan Karacabey Harası ve ardından kurulan Çifteler, Konya, Çukurova ve Sultansuyu Haralarında halkın elinde bulunan çeşitli türdeki hayvanların ıslahına başlanmıştır. Yerli sığır ırklarımızın ıslahı yanı sıra, kültür ırkı hayvanları ıslah programına alıp yerli hayvanlarla melezlemeler yapmak amacıyla, 1925 yılında Avusturya'dan 2 erkek, 14 dişi Montafon (İsviçre Esmeri genotipi) ile Macaristan'dan 5 erkek 10 dişi Bonihad (Simental genotipi) sığır Karacabey Harası'na getirilmiştir. Montafon ırkı ile Boz ırk arasında yapılan çevirme melezlemesi çalışmaları olumlu sonuç verince 1935 yılında Avusturya'dan 2 erkek ve 13 dişi daha getirilmiş ve ıslah çalışmalarında kullanılmaya başlanmıştır. ıslah çalışmaları II. Dünya Savaşı ile birlikte durmuş, savaşın ardından 1947 yılında İsviçre'den 4 erkek ve 37 dişi Montafon ırkı sığır getirilerek ıslah çalışmaları sürdürülmüştür. Bu çalışmalar sonucunda Karacabey Montafonu adıyla anılan ırk meydana gelmiştir.

İsviçre Esmeri ardından 1958 yılında Holştayn ve Jersey sütçü ırkları ile Hereford ve Angus etçi ırkların dışalımını yapılarak bir

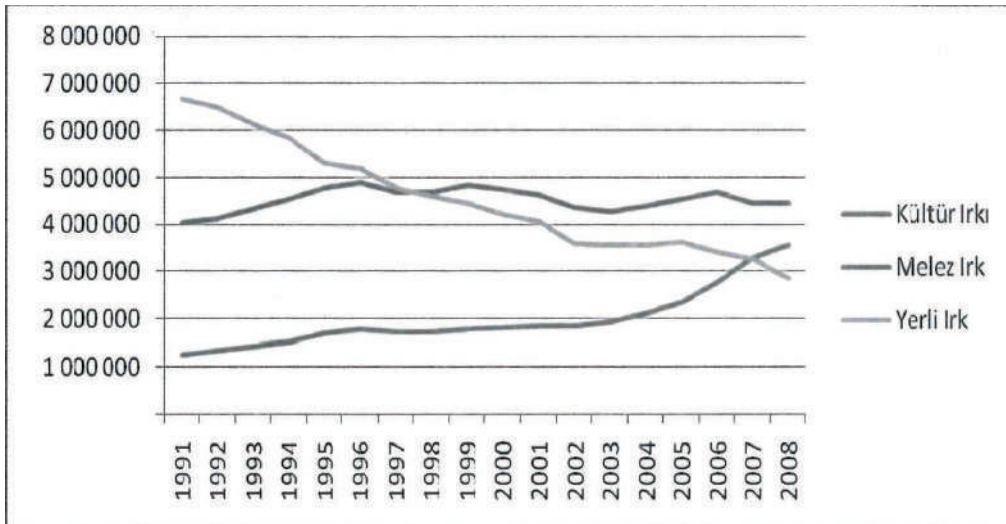

anlamda tek verim yönlü hayvancılığın ilk adımları atılmıştır. Bu ırklardan etçi olanlar halk tarafından benimsenmiş, ancak Jersey ırkı Karadeniz Bölgesi'nde, Holştayn ırkı da Ege ve Marmara Bölgeleri'nde halk elindeki hayvanların melezlenmesinde kullanılmaya başlanmış ve benimsenmiştir.

Cumhuriyetle yaşıt denilebilecek ıslah çalışmaları, Zootekni biliminin en önemli konularından olan kayıtlı yetiştiricilik ile koşut sürdürülemediğinden ülke koşullarına uyumlu, üstün nitelikli bir sığır varlığımızdan söz edilemez. Ülkemizde çağdaş anlamda yetiştiriciliğin 2001 yılında çıkan Hayvan Islahı Yasası ve 2004 yılında Üretici Birlikleri Yasası ile ivmelendiği söylenebilir. Ülkemizde

2009 yılı sonunda her ne kadar kültür ırkı sayısı artış gösterse de toplam sığır sayısı bir önceki yıla göre %1.3 azalarak 10723958 baş olarak belirlenmiştir (Şekil 1). 2002-2017 döneminde sağılan kültür sığırı varlığımız %246 artış gösterirken yerli ırk sayısında %62 düşüş yaşanmıştır. Son yıllarda suni tohumlama alanında gelişmeler, desteklemeler ve damızlık ithalatı, süt verimi yüksek kültür ırkı sayısında artışlara neden olmuştur.

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği 2018 verilerine göre ise ön soy kütüğüne kayıtlı 8021335 baş ve soy kütüğüne kayıtlı 4331629 baş olmak üzere toplam 12352964 baş sığır bulunmaktadır (Çizelge 1). Ön soy kütüğü ve soy kütüğüne kayıtlı sığır-

Şekil 1. Türkiye sığır varlığının yıllara göre dağılımı (Baş)

Çizelge 1. Türkiye ön soy kütüğü ve soy kütüğüne kayıtlı sığır sayısı

PROJE	İnek Sayısı	Düve Sayısı	Dişi Dana Sayısı	Dişi Buzağı Sayısı	Toplam Dişi Sığır	Boğa Sayısı	Tosun Sayısı	Erkek Dana Sayısı	Erkek Buzağı Sayısı	Toplam Erkek Sığır	TOPLAM SİĞİR
SOYKÜTÜĞÜ	1757545	847438	418218	265212	3288413	1185	349066	416456	276509	1043216	4331629
ÖN SOY KÜTÜĞÜ	2231718	1725642	1078273	473939	5509572	848	901233	1111225	496457	2511763	8021335

ların toplam sığır varlığına oranının %76.7 olduğu görülmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2018 Şubat ayında yayınlamış olduğu istatistikler itibariyle Türkiye'de sığır sayısı %13.2 oranında artarak 16 milyon 105 bin baş'a ulaşmıştır. Ülkemizde hayvansal üretim değeri içerisinde süt üretimi değeri %41.2'dir. 2017 yılında geçen seneye göre süt üretimi değeri %18.5 artmıştır. 2017 yılı sonu itibariyle toplam süt üretimi yaklaşık 20.7 milyon ton olarak bildirilmektedir. 2017 yılı Türkiye'de sanayiye giden inek sütü miktarı 9111564 ton olup toplam süt üretiminin %44,1'ini oluşturmaktadır. Dünyada ise bu oran 2016 yılı itibariyle % 64'tür. Ülkemizde üretilen sütün yaklaşık %90.6'sını inek sütü, %6.5'ini koyun sütü, %2.5'ini keçi sütü ve %0.3'ünü manda sütü oluşturmaktadır. Mera mevsimine bağlı olarak hayvancılıkta buzağılama ve kuzulamalar kış ve bahar mevsimlerine yoğunlaşmaktadır. Buna bağlı olarak sanayiye arz edilen süt miktarı Şubat-Mayıs aylarını kapsayan dönemde yükselmekte, Haziran-Eylül ayını içine alan dönemde ise düşüş göstermektedir. Yılın geriye kalan üç ayında ise hafif dalgalanma ve yükseliş seyri izlenmektedir. Üretimde yaşanan bu dalgalanma her yıl tekrarlanarak devam etmektedir.

Üretim artışının yaşandığı dönemlerde sanayi kesimi süt alımını azaltarak ya da bazı bölgelerde alımı durdurarak üreten köylüye daha düşük fiyatla süt satmaya zorlamaktadır. Süt dayanıksız bir gıda maddesidir. Süt sağıldığı andan itibaren soğuk şartlarda muhafaza edilmesi ve en geç 24 saat içerisinde peynir, yoğurt, tereyağı gibi ürünlere işlenmesi gerekmektedir. Üreticinin ürettiği sütü satmamak gibi bir seçeneği bulunmamaktadır. Bu nedenle süt piyasasında üreten yetiştirici, fiyat mücadelesinde her zaman mağlup başlamaktadır. Türkiye'deki çiğ süt fiyatı (28 Euro Sent ; 1TRY=6.17 EUR) diğer ülkelerle kıyaslandığı zaman, 38 Euro Sent / kg ile Hollanda'nın ilk sırayı aldığı, bunu 37.93 Euro Sent /kg ile İrlanda'nın takip ettiği izlenmektedir. Almanya, Fran-

sa, Hollanda ve İngiltere gibi ülkelerde ise çiğ süt fiyatı 32-38 Euro Sent/kg arasında değişmektedir. Türkiye'de hayvan yemi, mazot, gübre, enerji, ilaç, işçilik girdi maliyetleri diğer ülkelere göre oldukça yüksek olup, yıl içinde sürekli artış kaydetmektedir. Sonuç itibariyle, litre süttan elde edilen kazanç açısından yerli üreticimiz Avrupalı ve Amerikalı emsallerine göre oldukça zor durumdadır.

Et-Süt Kurumunun verileri itibariyle, 2014 yılında ortalama 101 Krş/litre olan çiğ süt fiyatı 2018 yılı itibariyle %68 oranında artış kaydederek, 170 Krş/litre seviyesine çıkmıştır. Diğer taraftan süt üretiminin en önemli üretim girdisi olan sığır süt yeminin kilogram fiyatı 2014 yılında 92 Krş iken %73'lük artış ile 2018 yılında 159 Krş seviyesine kadar çıkmıştır. Bu bakımdan; 2014 yılında üretmiş olduğu 1 litre çiğ süt ile 1.19 kilogramı fabrika süt yemi alabilen köylü, 2018 yılında aynı miktar çiğ süt ile 1.06 kilogram fabrika süt yemi alabilmiş, dolayısıyla üreticinin son dört yıl içinde fabrika yemi alım gücünün yaklaşık % 12 oranında düştüğü görülmektedir.

Yıllar bazında sağmal inek sayısında görece bir azalma olurken toplam süt veriminde sürekli bir artış olduğu görülmektedir, bu birim hayvan başına verimliliğin arttığına bir göstergesidir.

KAYNAK:

- Anonim, 2018; E-İslah veri tabanı, Erişim: 14.11.2018.
- Anonim, 2018; <http://www.fao.org/faostat/en/#data/FBS>; Erişim: 14.11.2018.
- ESK, Sektör değerlendirme raporu, 2017; 45-51.
- Taşkın T., Bardakçioğlu E., Yılmaz M., Ruminant Yetiştiriciliği, 2011; 1: 157-160.
- Karakoyunlu İ., 2017; Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Süt Piyasası Raporu..
- TÜİK, Hayvansal Üretim İstatistikleri 2017; 27704,2018.

BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK TAKVİMİ

Birçok bölgede hayvanlar ahırda olduğu için ahırların bakımı önemlidir. Ahırlar temizlenmeli, havalandırılmalı, hastalıklarla mücadele için önlemler alınmalıdır.

Uygun hava koşullarında hayvanlar ahır dışına çıkarılır. Ahır içi temizlenip %3'lük sodalı sıcak su ile yıkanır.

Rutubetli, temizlenmemiş taban ve toprak zeminlerin birçok mikroorganizmaların çoğalmalarına ortam hazırladığı ne bunların hayvanların sağlık durumlarının bozulmasına neden olduğu bilincine varılarak, diğer işler bittiğinde derhal ahır temizlenip, zemine yataklık serilir. (Sap, saman, talaş gibi yataklıklar aynı zamanda hayvanlarda ısı kaybını da önler)

Kanatlı ve eklem bacaklı zararlılar, kış aylarında alçak basınçlı ve sıcak ahırlarda saklanırlar. Pencere, kapı ve vantilasyon yolu ile hava değiştirilir ve bu yolla zararlıların ahırda yerleşmeleri engellenir.

Hayvanlar içeri alınırken ısı kontrolü yapılmalıdır. Hayvanların fizyolojik uyum sağlamaları için iç ve dış ısı arasında fazla bir fark olmamalıdır.

Özellikle tüberküloz, paratüberküloz testleri ile brucellosis yönünden serolojik yoklamalar ve mastitis taraması yapılır.

Hayvan hastalıklarına karşı koruyucu aşılar yapılır. 4-8 aylık dişi danalara S.19 aşısı doğumları yaklaşan sığırlara septisemi aşısı yapılır. Bütün sığırlara nokra için paraziter ilaçlama uygulanır.

Sığırların yeşil yem ihtiyaçları silaj yemler veya hayvan pancarı ile karşılanmaya başlanır.

Hayvanların kışlık yem, ot ve yataklık muhafaza yerleri, kar ve yağmur suları girmeyecek şekilde, kapalı tutulur. Bu konuda, gerektiğinde ahır tavanı çatı aralığından faydalanılabilir.

Hayvanların kızgınlıkları takip edilerek, suni tohumlama işlemi için veteriner hekime haber verilir.

Verim kontrolleri düzenli şekilde yapılır.

Doğum yapacak inekler, doğumlarına iki ay kala sütten kesilerek kuruya alınır.

Doğum yapacak sığırlar ayrı bir bölüme alınır, hasta hayvan varsa derhal tedavisi yapılır.

Yıl sonunda mali hesaplar çıkarılır.

"Dünya Lideri Artık Türkiye'de"

ALLFLEX AVRASYA HAYVAN KİMLİK SİSTEMLERİ SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ .

Macun Mahallesi Erciyes İş Yerleri Sitesi 201. Cadde No: 63 Yenimahalle / ANKARA • Tel: 0312 417 97 55 Faks: 0312 417 97 56

TARSİM®

TARIM SİGORTALARI HAVUZU

tarımın sigortasıyız

TARIMDA RİSKİ EN İYİ ANLATAN FOTOĞRAFLAR YARIŞACAK!

FOTOĞRAF YARIŞMASI KONUSU: **TARIM VE RİSK**

SON BAŞVURU TARİHİ: **31.12.2018**

2018 Yılı Fotoğraf Yarışması başvurularınızı www.tfsfonayliyarismalar.org adresinden yapabilirsiniz.

Ödüller

1.lik Ödülü 5.500 TL

2.lik Ödülü 4.500 TL

3.lük Ödülü 3.500 TL

Mansiyon (4 adet) 1.250 TL

Detaylı bilgi için: tarsim.gov.tr | 0850 250 82 77

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

Bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilirsiniz.

f /tarim.sigortalari

@tarim_sigortasi

@ /tarim_sigortasi

in /Tarsim

yt /Tarım Sigortalari Havuzu

G+ /Tarım Sigortalari Havuzu